

L'ESGLÉSIA CELEBRA LA JORNADA MUNDIAL DE L'EMIGRANT I EL REFUGIAT

P 3-5

Custodis dels germans

JORNADA MUNDIAL DE L'EMIGRANT I EL REFUGIAT
17 DE GENER DE 2016

«Saber mirar és saber estimar»

per José Luis Pinilla

El Papa crida a viure l'«Evangeli de la misericòrdia»

«Refugiats en el cinema»

per Josan Montull

«Si vols ser feliç un dia, venja't; si vols ser feliç per sempre, perdona»

Perfil dels actuals bisbes espanyols

P 8-9

Fundación Irene Villa

IRENE VILLA, víctima d'ETA, escriptora i periodista

P 16-17

Sumari

20 Nou llibre de Mn. Josep M. Rovira Belloso

23 L'acció pastoral del beat Frederic de Berga

24 P. Cebrià Maria Pifarré, «in memoriam»

25 Els fons musicals de Catalunya, en línia

27 Dotze films de temàtica espiritual per al 2016

Editorial

Els vídeos del Papa

El papa Francesc no deixa de sorprendre l'opinió pública amb gestos d'alta credibilitat. Ara ha decidit que cada mes llançarà la seva intenció de pregària de l'Apostolat de l'Oració a través d'un vídeo breu de gran difusió. El papa Bergoglio, bon comunicador, sap que en la civilització de la imatge, el llenguatge dels vídeos curts és molt ben acceptat per bona part de la població mundial. I sumat a la periodicitat mensual, un bon mètode per anar creant un estat d'opinió. Aquest gest s'ha de contextualitzar en la renovació de l'àrea de comunicació del Vaticà dins del pla de reforma de la Cúria.

El primer d'aquests vídeos ha estat significativament dedicat al diàleg de religions, una temàtica de màxima actualitat que flueix del decret sobre la llibertat religiosa del Concili Vaticà II i que va ser reprès amb força per sant Joan Pau II amb l'anomenat «esperit d'Assís», quan el 1987 va convocar els principals líders religiosos del món a pregar conjuntament per la causa de la pau. Ja aleshores va tenir un gran impacte mediàtic el fet que els principals representants religiosos estiguessin en peu d'igualtat i el Papa enmig d'ells, sense cap rellevància especial, simplement com a amfitrió.

Ara el Bisbe de Roma, en aquest primer vídeo missatge, afirma que el fet que «la major part dels habitants del planeta es declarin creients» hauria de provocar «un diàleg entre les religions». «Molts pensen diferent, senten diferent, busquen Déu o

el troben de diversa manera», diu, però també, «tots som fills de Déu».

El vídeo, amb imatges de gran qualitat, il·lustra la intenció del Papa d'aquest mes de gener, mes d'una peculiar significació ecumènica pel fet que del 18 al 25 se celebra cada any la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians. La intenció és «que el diàleg sincer entre homes i dones de diferents religions, comporti fruits de pau i de justícia». El vídeo mostra una dona, un sacerdot, un rabí i un musulmà que afirmen la seva creença en Buda, en Déu, en Jesucrist i en Al·là i sostenen en les seves mans obertes un símbol de la seva pròpia religió: una estatueta de Buda, un canelobre de set braços, una imatge del Nen Jesús i un rosari musulmà. El vídeo mostra també imatges de Francesc al Mur de les Lamentacions de Jerusalem amb el rabí Abraham Skorka i el professor musulmà Omar Abboud, tots dos amics personals seus que l'acompanyaren el 2014 a Terra Santa, en un gest molt eloqüent, sense precedents. També es veuen imatges de Francesc al Sant Sèpulcre amb el patriarca ortodox de Constantinoble, Bartomeu.

És probable que moltes persones que, de fa anys participen en l'Apostolat de l'Oració no hagin entrat en les noves tecnologies, però gairebé tothom té a prop algú que sí que n'és també usuari. La difusió d'aquests vídeos és una valuosa ocasió per a l'imprescindible diàleg intergeneracional (www.elvideodelpapa.org).

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Solidaritat amb la creació

Fa un poc més de set mesos el papa Francesc va publicar una carta encíclica sobre la cura de la casa de tots, la Terra, amb una intenció ben definida i un missatge molt clar. A aquesta casa de tots la tracta de «germana» i ens diu que clama pel dany que li provoquen a causa de l'ús irresponsable i de l'abús dels béns que Déu li ha posat. Amb això ens fa veure que és molt conscient del moment que vivim i de la necessitat de prendre'n consciència i proposar solucions a partir de noves actituds.

D'entrada, som convidats —com diu el patriarca Bartomeu— a aprofundir les arrels ètiques i espirituals dels problemes ambientals, que ens inviten a trobar solucions no sols en la tècnica sinó en un canvi de l'ésser humà, perquè altrament afrontariem només els símptomes. Ens proposa de passar —diu el papa Francesc— del consum al sacrifici, de l'avidesa a la generositat, del malbaratament a la capacitat de compartir, en una ascesi que significa aprendre a donar, i no simplement renunciar. És una manera d'estimar, de passar de mica en mica del que jo vull al que necessita el món de Déu. Solidaris amb la creació és molt més que manifestar bones intencions, és comprometre's amb el respecte i la defensa de la casa que és de tots, la Terra. Podem expressar la nostra solidaritat de moltes maneres, des dels senzills detalls de no espatllar ni malmetre el que ens ha estat donat i hem d'administrar bé, mai com a propietaris que s'atribueixen la intenció de destrucció o d'abús. Tenim l'exemple de sant Francesc d'Assís que vivia amb simplicitat i en una meravellosa harmonia amb Déu, amb els altres, amb la natura i amb ell mateix. No podem separar —afegeix— la preocupació per la natura, la justícia envers els pobres, el compromís amb la societat i la pau interior. Caldrà també tractar aquesta casa de tots amb misericòrdia quan la veiem tan malmesa. Acceptar els límits de la Terra és acceptar amb humilitat els nostres propis límits; precisament en això rau el respecte i la passió per fer-la digna i habitable.

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 21 de gener del 1506: el Vaticà funda oficialment la Guàrdia Suïssa.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: M. Antònia Arbós, Josep M. Bausset, Pilarín Bayés, Joan Botam, Agustí Codinach, Miriam Díez, Pere Fàbregues, Josep Gil, Joan Guiteras, M. Núria Illas, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Josan Montull, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, José L. Pinilla, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Josep M. Romagosa, Jordi Sánchez, Peio Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Mercè Solé, Sebastià Taltavull, Francesc Tous, Joan M.

Vernet, Joan Viñas, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Saber mirar és saber estimar

El 17 de gener l'Església celebra la Jornada Mundial de l'Emigrant i del Refugiat

José Luis Pinilla Martín s.j.
Director de la
Comissió Episcopal
de Migracions de la
Conferència Episcopal
Espanyola

«L'autobús engega. La mare, que ve de lluny, al final del dia s'adorm mirant la seva filla. La petita vol jugar i provoca l'atenció d'un transeünt. L'interpel·la perquè s'aturi amb cops al vidre. L'home amb prou feines té un segon mentre l'autobús pren velocitat. Llavors dibuixa amb les mans el cor de la misericòrdia. Tots dos somriuen, s'han mirat en la nit. Tot i que el destí sigui incert, en un moment fugaç s'han vist sorpresos per un encontre. Els obstacles de diferència d'edat, de raça o d'idioma han estat enderrocats. Han aprofitat l'instant. I en ell es fa un petit miracle que canvia el món.» Aquestes paraules de Peio Sánchez, rector a Barcelona, descriuen perfectament la intenció del missatge papal per a la Jornada de Migracions d'aquest any 2016. Saber mirar. Deixar-se interpel·lar per la mirada i donar-hi resposta amb l'evangeli de la misericòrdia.

Saber mirar, per «contemplar el drama ingent dels emigrants i refugiats, de pares i mares de família amb infants a coll, obligats a fugir per salvar la vida, i assumir el risc de la inseguretat, de fugir cap a un país amb una llengua que ignoren, de ser vistos com a estranys o de quedar a mercè de la generositat o de la desconfiança dels altres», com ens assenyalen els bisbes de la Comissió Episcopal de Migracions. «Perquè la nostra acollida no quedi dominada per la desconfiança ni per pors o estereotips, de vegades interessades, que ens fan sospitar del qui fuig o pateix.» Ja sigui refugiat o emigrant, perquè tots dos fugen de les bombes de la fam i de les altres bombes.

Més de 3.000 immigrants han arribat en 174 pasteres a les costes andaluses el 2015. Fa poc la imatge de la mort de l'Aylan ens va impactar. Com si fos un cop sec a la porta que cridés: «Sóc a la porta i truco; si hi ha algú que sent la meua veu i m'obre la porta, entraré a casa seva, i soparé amb ell i ell amb mi.»

Per aquí ja coneixíem els «molts Aylans», vius i morts, que fa molt de temps que truquen a la porta. Es veu que a les portes del Nord cal trucar-hi més fort. Caldrà continuar fent-ho. Ningú no es recorda dels milers de persones que s'havien de reubicar (17.000) i que a Espanya tan sols n'hi van arribar 12.

Mai, «la indiferència i el silenci que obren el camí a la complicitat quan veiem com a espectadors els morts ofegats o per penúries, violències i naufragis», com diu el Papa en el seu missatge.

Perquè diàriament n'arriben 200 a les nostres costes. I són invisibles per

a molts. Però no per a l'Església que durant el 2015 en una exemplar veu comuna va crear la Xarxa eclesial de Migracions (Càritas, Conferència Episcopal de Migracions) per dotar-se d'un marc i d'una estratègia comuna per a l'hospitalitat, la dignitat i els drets dels emigrants que tant ens enriqueixen.

Com que els discursos han estat molts, la meua síntesi són propostes operatives i denúncies de Brussel·les (i Madrid): Ara és el moment de ser valent políticament parlant! (que la valentia dels emigrants ja ha quedat prou provada); Recol·loqueu els refugiats que no poden trobar protecció a la regió! Promoguem la reunificació familiar! Eximiu temporalment de l'obligació de visat, o almenys, concediu visats per motius humanitaris!... La prioritat és salvar vides. No pas cap altra. Que Europa va ser, molt, molt de temps, refugiada i emigrant.

Aturant les màfies que obliguen els immigrants a enfilar-se en embarcacions no aptes per navegar o a ofegar-se en bodegues de vaixells o camions frigorífics. Tot i que no siguem exemple d'innocència amb màfies o corrupcions. Això vol dir no posar pegats sinó realitzar una missió de llarg abast, àmplia i generosa.

Ricardo Blázquez ho va dir: «Anar a una política que vagi més enllà de la defensa de les nostres fronteres.» I que no s'ompli la boca amb el discurs fàcil i recurrent que la solució és oferir ajuda al desenvolupament dels països d'origen dels emigrants, mentre reduïm a límits insospitats els pressupostos de cooperació interna-

Més de 3.000 immigrants han arribat en 174 pasteres a les costes andaluses el 2015

Cal no confondre terroristes amb refugiats, ni refugiats amb delinqüents

cional (o els fem servir en seguretat i per externalitzar fronteres). O proposem només polítiques socials d'una austeritat empobridora.

I és que no es pot mirar cap a una altra banda. Sinó mirar de cara. Inter canviant la mirada. Consell totalment en contra del que els donen als policies de fronteres quan es topen amb els emigrants.

I si us plau, no estigmatitzem: davant de la crisi de refugiats, no cal confondre terroristes amb refugiats, ni refugiats amb delinqüents. La figura del refugiat és una conquesta dels drets humans i no podem contagiar-la amb qüestions delictives o generalitzar-la per algun cas particular. La figura del refugiat té un estatus jurídic que respon a una conquesta dels

drets humans. Perquè la seguretat de les societats i la integritat del sistema d'asil a Europa no són incompatibles.

Cal saber mirar. Tan sols demano això: Intercanvieu la mirada! Atreviu-vos a plorar!, com vol el papa Francesc.

L'Europa emmurallada de «castells encantats amb ponts llevadissos i torres amb merlets», que deia Goytisolo, s'ha rearmat en els darrers anys amb lleis migratòries en què ha predominat el caire de la seguretat.

La seguretat, primer, i la recessió econòmica, després, han estat les coartades ideals per endurir les normes, tant nacionals com europees. I per tant és preferible crear fronteres, o un abocador inundat d'aigua mediterrània que ocultí les nostres vergonyes. Mar morta. Tan morta com l'Europa que banya.

Per això us demanem: Deixeu-vos amarar una mica, encara que tan sols sigui una mica, pel missatge papal per a la Jornada Mundial de l'Emigrant d'aquest any 2016! Potser només una frase, un paràgraf; o millor tot el missatge.

Ofereixo, per als qui es cansen de llegir de seguida, aquest paràgraf.

«Cadascun de nosaltres és responsable del seu proïsme: som custodis dels nostres germans i germanes, visquin on visquin. Tenir cura de les bones relacions personals i la capacitat de superar prejudicis i pors són ingredients essencials per conrear la cultura de l'encontre, on s'està disposat no tan sols a donar, sinó també a rebre dels altres. L'hospitalitat, de fet, viu del donar i del rebre.»

El Papa crida a viure l'«Evangeli de la misericòrdia»

Rosa María Jané Chueca
Redacció

Emigrants i refugiats que ens interpel·len. La resposta de l'Evangeli de la misericòrdia, és el tema que el Papa proposa per a la Jornada Mundial de l'Emigrant i del Refugiat d'enguany.

I és que a Francesc li fa mal a l'ànima el drama d'homes, dones i infants obligats a deixar casa seva. I, sobretot, li fa mal la indiferència amb què responem a aquestes tragèdies quotidianes. Per això, està convençut que és més necessari que mai assumir l'«Evangeli de la misericòrdia», «que interpel·la les consciències, impedeix que s'habituin al sofriment de l'altre i indica camins de resposta que es fonamenten en les virtuts teològiques de la fe, de l'esperança i de la caritat, i que es despleguen en les obres de misericòrdia espirituals i corporals».

Segons el Papa, davant dels fluxos migratoris el primer que s'imposa és superar la fase d'emergència «per donar espai a programes que considerin les causes de les migracions, dels canvis que es produeixen i de les conseqüències que imprimeixen rostres nous a les societats i als pobles». Cada dia, les notícies ens parlen d'èxodes involuntaris de milers de persones. Per això, clama el Pontífex, no pot ser que la indiferència i el silenci siguin la resposta, perquè «obren el camí a la complicitat». El fet que es perdi una sola vida ja és una tragèdia, sosté el Bisbe de Roma.

Francesc posa en relleu que els emigrants «són els nostres germans i germanes que cerquen una vida millor lluny de la pobresa, de la fam, de l'exploració i de la distribució injusta dels recursos del planeta, que haurien de ser dividits entre tots». «El qui emigra és obligat a modificar alguns aspectes que defineixen la seva persona i, fins i tot en contra de la seva voluntat, obliga al canvi també al qui l'acull», subratlla el Papa. I es pregunta: «Com viure aquests canvis (...) perquè siguin oportunitats per a un autèntic creixement humà, social i espiritual, tot respectant i promovent els valors que fan l'home cada vegada més home en la justa relació amb Déu, amb els altres i amb la creació? (...) Com fer que la integració sigui una experiència enriquidora, que obri camins a les comunitats i prevengui el risc de la discriminació, del racisme, del nacionalisme extrem o de la xenofòbia?»

Acollir l'estranger

El Papa no diu res de nou, sinó que recorda un aspecte prou conegut, tot i que «oportunament» oblidat, que apareix a la Bíblia: «La revelació bíblica anima l'acollida de l'estranger, i la motiva amb la certesa que fent això s'obren les portes a Déu i en el rostre de l'altre es manifesten els trets de Jesucrist.» En aquest sentit, lloa la feina d'institucions, associacions, moviments, grups i organismes «que viuen la sorpresa i l'alegria de la festa de l'encontre, de l'intercanvi i de la solidaritat».

Tot i així, a Francesc li entristeixen les

discussions sobre «les condicions i els límits que s'han de posar a l'acollida». I torna a insistir en la misericòrdia com a resposta. «La misericòrdia rebuda de Déu suscita sentiments de gratitud alegre per l'esperança que ens ha obert al misteri de la redempció en la sang de Crist. Alimenta i enforteix, a més, la solidaritat cap al proïsme com a exigència de resposta a l'amor gratuït de Déu», assegura Francesc.

En moltes ocasions hem vist el costat més paternal del Papa, un pare pendent dels seus fills, especialment dels més febles. I en aquesta categoria entren els emigrants i refugiats. Com a pare, ens demana que tinguem cura dels nostres germans: «Cadascun de nosaltres és responsable del seu proïsme: som custodis dels nostres germans i germanes, visquin on visquin. Tenir cura de les bones relacions personals i la capacitat de superar prejudicis i pors són ingredients essencials per conrear la cultura de l'encontre, on s'està disposat no tan sols a donar, sinó també a rebre dels altres. L'hospitalitat, de fet, viu del donar i del rebre.»

Així, demana veure els emigrants i refugiats «no tan sols segons la seva condició de regularitat o d'irregularitat», sinó com a persones que, «tutelades en la seva dignitat, poden contribuir al benestar i al progrés de tothom, de manera particular quan assumeixen responsablement els deures en relació amb qui els acull, tot respectant amb

«Acollint l'estranger s'obren les portes a Déu i en el rostre de l'altre es manifesten els trets de Jesucrist»

«Ningú no pot fingir que no se sent interpel·lat per les noves formes d'esclavatge»

reconeixement el patrimoni material i espiritual del país que els allotja, obeint les lleis i contribuint en els seus costos». Amb tot, posa en relleu que no es pot reduir el fenomen migratori a una dimensió política, normativa o econòmica: «Aquests aspectes són complementaris a la defensa i a la promoció de la persona humana, a la cultura de l'encontre entre pobles i de la unitat, on l'Evangeli de la misericòrdia inspira i anima itineraris que renoven i transformen tota la humanitat.»

El Papa també crida a defensar el dret de no haver d'emigrar. Una defensa que passa per ajudar els països

d'on surten aquestes persones: «Així es confirma que la solidaritat, la cooperació, la interdependència internacional i la distribució equitativa dels béns de la terra són elements fonamentals per actuar en profunditat i de manera incisiva sobretot en les àrees on parteixen els fluxos migratoris, de manera que s'aturin les necessitats que indueixen les persones, de forma individual o col·lectiva, a abandonar el propi ambient natural i cultural.» I torna a subratllar que cal evitar la fugida de les persones a causa de la pobresa, la violència o la persecució.

Francesc considera fonamental que l'opinió pública tingui informació correcta sobre la migració, per evitar pors injustificades i especulacions. Igual com no es cansa de repetir, «ningú no pot fingir no sentir-se interpel·lat per les noves formes d'esclavitud gestionada per organitzacions criminals que venen i compren homes, dones i infants».

També aixeca la veu, indignat, davant de la realitat dels nens soldat, de les víctimes del tràfic d'òrgans, de la mendicitat forçada i de l'exploració sexual.

Finalment, té paraules per als «germans i germanes emigrants i refugiats»: «Acollir l'altre és acollir Déu en persona. No us deixeu robar l'esperança i l'alegria de viure que brollen de l'experiència de la misericòrdia de Déu, que es manifesta en les persones que trobeu al llarg del vostre camí.»

Refugiats al cinema

Dotze pel·lícules per a una reflexió

Josan Montull / Salesià

El tema dels refugiats s'ha tractat molt al cinema. Moltes pel·lícules han tocat aquest tema. Aquestes dotze (de les moltes que hi ha) poden ser treballades amb adolescents i joves. No estan ordenades pels meus gustos personals sinó

cronològicament pel seu any de realització. Sorpren veure que França és el país que ha tractat més aquest tema en el cinema. Com a educador, les que crec que poden funcionar millor amb adolescents són la 3 i la 12; malgrat que cinematogràficament n'hi ha d'altres que tenen més valor. És clar que això és molt subjectiu.

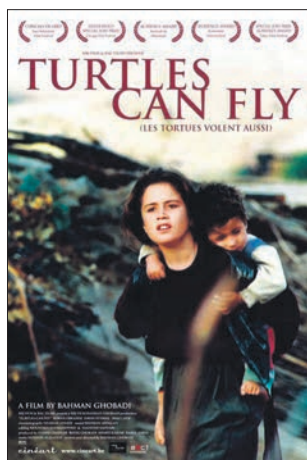
ADIÓS MUCHACHOS (de Louis Malle. França 1987). En un internat carmelita francès durant la Segona Guerra Mundial, un dels interns és un jueu a qui la comunitat religiosa manté ocult i protegit. El compromís de la comunitat portarà conseqüències dramàtiques.

14 KILÓMETROS (de Gerardo Olivares; Espanya 2007). Combinant el drama i l'estil documental, el film explica la travessia de Buba Kanou, Violeta Sunny i Mukela Kanou que intenten arribar a Europa en un recorregut duríssim travessant Mali, el Níger, Algèria i el Marroc. Rodada amb actors no professionals.

DIAMANTES NEGROS (de Miguel Alcántud; Espanya i Portugal 2013). Els adolescents Amadou i Moussa són fitxats a Mali per un caçatalents espanyol que els porta a Madrid per ser jugadors de futbol. Després d'un periple per Europa, les seves vides prenen camins diferents marcats per la soledat i la manca de pàtria.

LAS TORTUGAS TAMBIÉN VUELAN (de Bahman Ghobadi: l'Iran i l'Iraq 2004). Els habitants d'un camp de refugiats del Kurdistan busquen desesperadament una antena parabòlica per aconseguir notícies d'un bombardeig imminent dels Estats Units. Els nens marcats per la guerra protagonitzen la recerca de

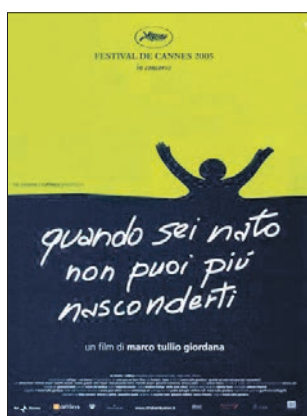
l'antena. Rodada amb actors no professionals.

WELCOME (de Philippe Lioret, França 2009). En Bilal, un jove kurd de 17 anys creua el Pròxim Orient i Europa per reunir-se amb la seva promesa que acaba d'arribar a Anglaterra. El seu recorregut s'interromp a França quan li impedeixen creuar el Canal de la Mànega. Aleshores en Bilal s'entrena en una piscina per intentar creuar-lo nedant.

LA JAULA DE ORO (de Diego Quemada-Díez; Mèxic i Espanya 2013). Tres joves guatemalencs marginats viatgen als Estats Units per trobar-hi un futur millor. Pel camí se'ls uneix el Chauk, un noi indígena de Chiapas que no parla castellà. Junts inicien una aventura il·legal per fugir de la misèria.

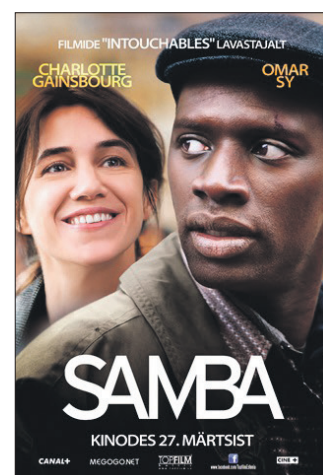
CUANDO NACES YA NO PUEDES ESCONDERTE (de Marco Tullio Giordana; Itàlia i França 2005). El Sandro, un nen de 12 anys de família benestant de Brescia, cau al mar en plena nit des d'un iot. El nen és albirat per una embarcació d'immigrants il·legals. Desafiant els traficants

de persones, que prefereixen continuar endavant, un noi de 17 anys, el Radu, es llença al mar per salvar-lo i fer-lo pujar a l'embarcació.

EL HAVRE (d'Aki Kaurismäki; Finlàndia, França i Noruega 2011). El bohemí escriptor Marcel Marx, s'autoexilia a la ciutat d'El Havre on treballa com a enllustrador. La seva tranquil·litat es torba quan coneix un nen immigrant africà. Davant de la indiferència regnant i la maquinària policial sense cor, el Marcel apel·la

a la solidaritat humana dels seus veïns perquè el nen pugui continuar el seu viatge.

SAMBA (d'Eric Toledano i Olivier Nakache; França 2014). És la història d'un emigrant senegalès que arriba il·legalment a França i que vol aconseguir un permís de residència a partir de l'amistat amb l'Alice, una treballadora social.

EDÉN AL OESTE (de Costa Gavras; França, Itàlia i Grècia 2008). Elías és un jove emigrant que ha de fer front a nombrosos contratemps per entrar il·legalment a la Unió Europea.

PROFESOR LAZHAR (de Philippe Falardeau. Canadà 2001). El mestre Bachir Lazhar arriba a una escola de Montreal per substituir una mestra que s'ha suïcidat a l'aula. El professor despertarà l'amor a la vida d'aquells infants impactats pel fet a pesar que ell mateix és un refugiat de guerra que ha perdut els éssers estimats.

LA BUENA MENTIRA (de Philippe Falardeau; EUA 2014). La pel·lícula segueix un jove refugiat de la guerra civil sudanesa que, juntament amb altres «nens perduts del Sudan», guanya una rifa per reubicar-se als Estats Units. Després de l'arribada a Amèrica, els joves, marcats per la guerra i per un sentit religiós profund,

no aconsegueixen entendre la hipocresia del país més important del planeta.

Papa Francesc: «Anunciar l'Evangeli no és una opció més»

Explica la missió de l'Església en la solemnitat de l'Epifania

ACI
Ciutat del Vaticà

El Papa va assegurar que la missió de l'Església és anunciar l'Evangeli i il·luminar la vida de les persones i dels pobles. En presidir la missa en la solemnitat de l'Epifania, Francesc va dir que «l'Església no pot pretendre brillar amb llum pròpia», sinó que ha de brillar «amb la llum de Crist». «Crist és la veritable llum que brilla. En la mesura en què l'Església està unida a Ell, en la mesura en què es deixa il·luminar per Ell, il·lumina també la vida de les persones i dels pobles.»

El Pontífex va subratllar que tots necessitem aquesta llum, ja que «anunciar l'Evangeli de Crist no és una opció més, ni tampoc una professió». «Per a l'Església», va afegir, «ser missionera no significa fer proselitisme; per a l'Església, ser missionera equival a manifestar la seva naturalesa: deixar-se il·luminar per Déu i reflectir-ne la llum. No hi ha cap altre camí. La missió és la seva vocació. Moltes persones esperen de nosaltres aquest compromís missioner, perquè necessiten Crist, necessiten conèixer el rostre del Pare».

El Bisbe de Roma també va parlar dels reis mags i va explicar que «són una prova viva que les llavors de veritat estan presents arreu, perquè són un do del Creador que crida tothom perquè el reconguin com a Pare bo i fidel». Així mateix, va destacar que «representen els homes de qualsevol part del món que són acollits a la casa de Déu. Davant de Jesús ja no hi ha distinció de raça, llengua i cultura: en

aquest Infant tota la humanitat troba la seva unitat. I l'Església té la tasca que es recongui i vingui a la llum amb més claredat el desig de Déu que nia en cadascú».

Francesc va indicar que «avui moltes persones viuen amb el "cor inquiet", es fan preguntes que no troben respostes segures. També ells cerquen l'estrella que mostri el camí cap a Betlem». «Seguim la llum que Déu ens dóna», va animar el Pontífex, «la llum que prové del rostre de Crist, ple de misericòrdia i fidelitat. Quan estiguem davant seu, adorem-lo amb tot el cor i oferim-li els nostres dons: la nostra llibertat, la nostra intel·ligèn-

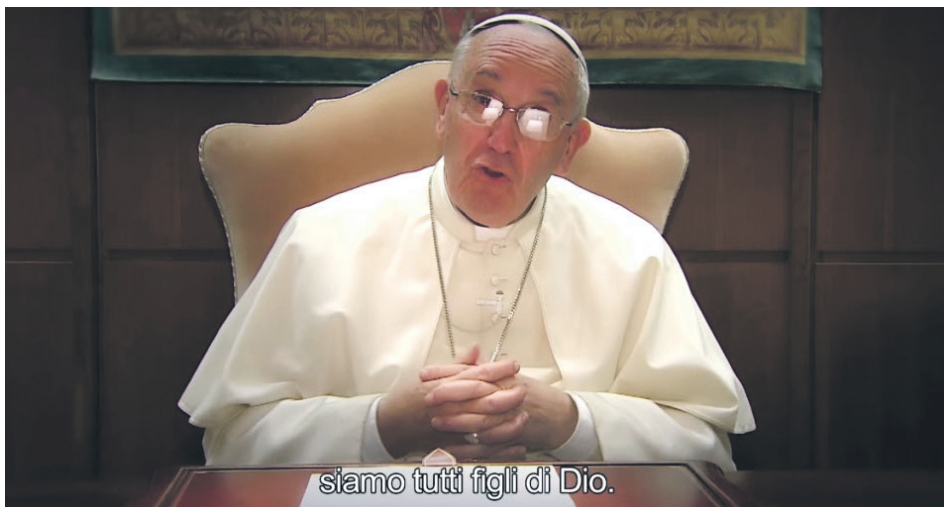
cia, el nostre amor» perquè «aquí hi ha la font d'aquesta llum que atreu totes les persones i guia els pobles pel camí de la pau».

En el rés de l'Àngelus, el Papa va comentar que els reis donen a l'Epifania un aire d'universalitat: «Aquest és el respirar de l'Església, la qual desitja que tots els pobles de la terra puguin trobar Jesús, tenir experiència del seu amor misericordiós.» Per a tots, «hi ha un gra consol en veure l'estrella, és a dir, en sentir-se guiats i no abandonats al nostre destí. L'estrella és l'Evangeli, la Paraula del Senyor».

Els pastors i els reis «ens ensenyen que per trobar Jesús cal saber aixecar

la mirada al cel, no replegar-se sobre un mateix, sinó tenir el cor i la ment oberts a l'horitzó de Déu, que sempre ens sorprèn, saber acollir els seus missatges i respondre-hi amb promptitud i generositat», va recordar. Segons Francesc, «els reis, seguint l'estel, van arribar al lloc on hi havia Jesús». La seva experiència «ens exhorta a no acostumar-nos amb la mediocritat, a no "anar tirant", sinó a buscar el sentit de les coses, escrutar amb passió el gran misteri de la vida». A més, «ens ensenya a no escandalitzar-nos de la petitesa i de la pobresa, sinó a reconèixer la majestat en la humilitat i saber agenollar-nos davant seu».

Vídeos virals del Pontífex

Redacció / Ciutat del Vaticà

«El vídeo del Papa» és la nova plataforma llençada per la Xarxa Mundial de Pregària del Papa, en la qual Francesc convida a unir-se a les seves intencions pels reptes de la humanitat que afecten totes les tradicions religioses i persones de bona voluntat. Mitjançant aquest projecte de conscienciació i sensibilització, la Xarxa Mundial de Pregària

difon les intencions del Papa a través d'un seguit de vídeos virals mensuals, enfocats cadascun a una causa, amb la participació de Francesc. Aquesta iniciativa arribarà a 30 milions de persones en deu idiomes. En la seva primera edició de gener, està enfocada al diàleg interreligiós. El projecte, ideat per l'agència La Machi, té una web oficial (www.elvideodelpapa.org) i canals propis en xarxes socials.

Església en sortida

Evangeli, temps i espai

Jordi
Sánchez
Torrents

La tecnologia ens fa canviar la percepció del món i, per tant, el món. Sobretot a partir del segle XVIII, els qui hem viscut a les ciutats ja no percebem el decurs de les estacions perquè els colors de la ciutat semblen sempre els mateixos, les temperatures les modifiquem amb calefaccions i aires condicionats, les hores de llum s'allarguen o s'escurcen amb la il·luminació elèctrica i amb les persianes, caminem al ritme del meridià de Greenwich, de la indústria i dels mitjans.

Amb el pas dels segles, la tècnica ha configurat un espai i un temps descompassat de la natura. La tecnologia de la comunicació ha encetat un nou curs de la història i s'ha ficat ben endins nostre. Cada tecnologia condueix a una nova manera de percebre el món.

I aquesta cosmovisió tecnològica ha impregnat totes les esferes de la societat. Vivim amb la interiorització dels valors tecnològics. Apreciem els valors de la tècnica aplicada en la vida quotidiana: eficàcia, eficiència, precisió, rapidesa, producció, seguretat, immediatesa, etc. La tecnologia penetra en tots els àmbits de la vida social, econòmica, política, cultural i, per tant, també religiosa.

«L'Església en sortida» ha de ser una Església que s'inculti en aquest món i, tanmateix, sembla que ens falten idees, que ens costa d'encaixar-ho tot plegat. Si els primers apòstols ho van aconseguir, també nosaltres ho podem fer; de diferent manera potser... però el missatge evangèlic és tan bo, tan humà i necessari que és transversal a qualsevol temps i espai.

El Pontífex recorda que el baptisme es testimonia cada dia

Bateja 26 infants a la Capella Sixtina

ACI
Ciutat del Vaticà

Després de celebrar la missa del Baptisme del Senyor a la Capella Sixtina, el Papa va convidar els fidels, en el rés de l'Àngelus, a recordar el dia en què cadascú va ser batejat: «El baptisme es rep una sola vegada, però es testimonia cada dia, perquè és vida nova que cal compartir i llum que cal comunicar, especialment a tots els que viuen en condicions no dignes de l'home i caminen per camins tenebrosos.»

Francesc va reflexionar sobre l'Esperit Sant, que «és Aquell que crema i destrueix el pecat original, i restitueix al batejat la bellesa de la gràcia divina. És Aquell que ens allibera del domini de les tenebres, és a dir, el pecat, i ens porta al regne de la llum, de l'amor, de la veritat i de la pau».

El Pontífex va demanar pensar en la «dignitat a la qual ens eleva el baptisme», que du tot home a ser «fill de Déu», cosa que comporta «la responsabilitat de seguir Jesús, el servent obedient, i reproduir en nosaltres mateixos les seves característiques: mansuetud, humilitat i tendresa». L'Esperit Sant, va afegir, «ens obre el cor a la veritat, a tota la veritat. Empeny la nostra vida al sender compromès, però alegre de la caritat i de la solidaritat cap als nostres germans. L'Esperit ens dóna la tendresa del perdó diví i ens amara de la força invencible de la misericòrdia del Pare».

El Papa va exhortar a no oblidar que l'Esperit Sant «és una presència viva i vivificant en qui l'acull, prega en nosaltres i ens omple d'alegria espiritual». Per això, va subratllar, «reafirmem la nostra adhesió a Jesús, amb el compromís de viure com a cristians, membres de l'Església i d'una humanitat nova, en què tots

som germans». Francesc també va enviar una «benedicció especial» a tots els infants «que han estat batejats recentment, però també als joves i adults que han rebut fa poc els sagraments de la iniciació cristiana o que s'hi estan preparant».

26 nous cristians

En la celebració de la missa del Baptisme del Senyor, el Bisbe de Roma va batejar 13 nens i 13 nenes, fills de treballadors del Vaticà. En una breu homilia, va destacar la importància de la fe i va demanar als pares que facin el possible perquè els seus fills

«L'Esperit ens dóna la tendresa del perdó diví i ens amara de la força invencible de la misericòrdia del Pare»

no la perdin. El Papa, que es va adreçar a pares i padrins, va constatar que «aquests nens, aquestes nenes, passats els anys, ocuparan el vostre lloc amb un altre fill i demanaran la fe, la fe que ens dóna el Baptisme, la fe que ens du l'Esperit Sant al cor, a l'ànima en la vida d'aquests fills vostres».

«No oblideu», va assenyalar, que «l'herència més gran que podeu donar als vostres fills és la fe. Mireu que no la perdin. Feu-la créixer i deixeu-la com a herència. (...) Us desitjo que sigueu capaços de fer créixer aquests infants en la fe, i que la veritat més gran que ells rebin de vosaltres sigui la fe».

Vint-i-dos agents pastorals assassinats el 2015

Fides / Ciutat del Vaticà

Durant l'any 2015 han estat assassinats al món 22 agents pastorals. Per setè any consecutiu, el nombre més alt d'agents pastorals assassinats s'ha registrat a Amèrica. Del 2000 al 2015 han estat assassinats al món 396 agents pastorals, dels quals 5 eren bisbes.

El 2015 han mort de manera violenta 13 sacerdots, 4 religioses i 5 laics. Segons la repartició per continents, a Amèrica han estat assassinats 8 agents pastorals (7 sacerdots i 1 religiosa); a l'Àfrica, 5 (3 sacerdots, 1 religiosa i 1 laica); a l'Àsia, 7 (1 sacerdot, 2 religioses, 4 laics); a Europa han estat assassinats 2 sacerdots.

Com ja és habitual en els darrers anys, la gran majoria dels agents pastorals han estat assassinats com a resultat d'intent de robatori o furt, i en alguns casos agredits amb violència. En aquestes situacions, similars en totes les latituds del món, els sacerdots, les religioses i els laics assassinats vivien donant el seu testimoni: administrant els sagraments, ajudant els pobres i els marginats, tenint cura dels orfes i dels drogodependents, seguint projectes de desenvolupament o simplement tenint oberta la porta de casa seva. I n'hi ha que van ser assassinats per les mateixes persones a les quals ajudaven.

La llista anual de l'agència Fides que, sens dubte és incompleta, no

es refereix només als missioners *ad gentes* en sentit estricte, sinó a tots els agents pastorals assassinats de manera violenta. No es fa servir el terme «màrtirs», sinó tan sols en el seu sentit etimològic de «testimonis» per no entrar en el judici que l'Església podrà donar a alguns d'ells, i també per les poques notícies que s'aconsegueix recollir sobre la seva vida i les circumstàncies de la mort. A la llista provisional realitzada anualment, sempre cal afegir la llarga llista d'aquells molts dels quals potser no se'n tindrà notícia mai o dels que ni tan sols se'n sabrà el nom, que a tots els racons del planeta pateixen i paguen amb la vida la seva fe en Jesucrist.

Rifa papal a favor dels pròfugs

Ràdio Vaticana / Ciutat del Vaticà

El Papa ha posat a disposició alguns premis per a la tercera edició de la rifa de beneficència per a les obres de caritat del Pontífex. Francesc desitja que el fruit de la generositat dels participants sigui a favor dels pròfugs i persones sense llar. Els números, d'un valor de 10 euros, es poden comprar fins a l'1 de febrer a la Farmàcia Vaticana, Oficines de Correu, el supermercat vaticà, el magatzem «Estació» de la Governació, els punts de venda de l'Oficina Filatèlica i Numismàtica, i els Bookshop dels Museus Vaticans. Els qui hi vulguin participar comprant a distància, poden fer un gir postal adreçat a la Coordinació d'Esdeveniments de la Governació, 00120 Ciutat del Vaticà. Per a més informació: eventi@scv.va.

Marcats pel lloc d'origen

El lloc de naixement dels bisbes espanyols dibuixa un mapa fortament dominat pel nord de la Península

Joan Piñol
Redacció

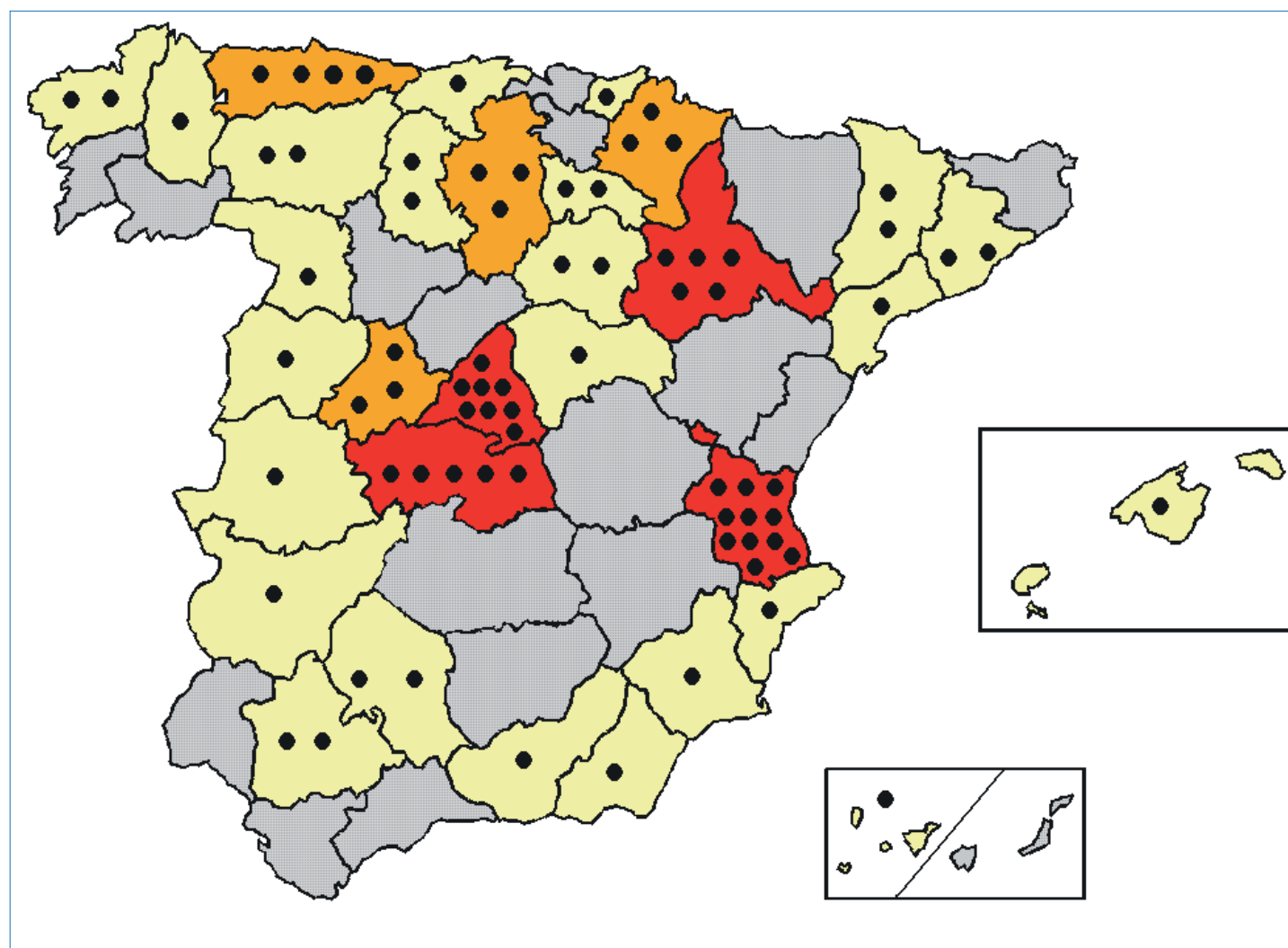
Sovint s'analitza l'episcopat espanyol posant èmfasi en les diferents visions ideològiques o eclesials dels bisbes. S'observa quines idees tenen sobre litúrgia, doctrina, articulació de l'Església... Es fa referència també a les seus diocesanes que els prelats han ocupat, al seu currículum episcopal. Ara bé, com en tot grup humà, també es pot analitzar la seva composició sociològica. D'on vénen, quants anys tenen i què tenen en comú. L'objecte d'aquest reportatge és precisament aquest: saber l'origen geogràfic i humà dels nostres bisbes.

Per fer-ho, s'han analitzat únicament els arquebisbes i bisbes diocesans en actiu juntament amb els bisbes auxiliars també en actiu. En total, a l'Estat espanyol hi ha 75 bisbes. Hi ha 16 arquebisbes, 49 bisbes territorials i 9 bisbes auxiliars. Aquests són l'objecte d'aquest estudi.

Lloc d'ordenació

En primer lloc, convé analitzar el lloc on han nascut. Per tal d'evitar confusions i adscripcions il·lògiques, el criteri emprat és el lloc en què cada bisbe ha estat ordenat sacerdot. Així doncs, el criteri no és ben bé el lloc de naixement dels bisbes sinó aquella diòcesi on han estat ordenats i incardinats. Per exemple, el bisbe de Terol i Albarrasí, Mons. Carlos Manuel Escribano, va néixer a Carballo (província de la Corunya) perquè els seus pares hi treballaven. Tot i així, pocs anys després de néixer, la seva família va tornar a Montsó (Osca) d'on eren originaris. L'any 1996 era ordenat sacerdot a Saragossa. En resum, Mons. Escribano computa com a nascut a Saragossa i no pas a la Corunya. Un altre cas és el del bisbe de Terrassa, Mons. Saiz Meneses, que va néixer a Sisante (Conca) tot i que amb nou anys va venir a viure a Barcelona. Tanmateix, el bisbe egarenc va ser ordenat per l'arxidiòcesi de Toledo, així que està comptabilitzat com a toledà. El criteri de l'ordenació permet veure aquella província en què cada bisbe ha exercit el seu ministeri abans de ser ordenat bisbe. En el cas dels dos sacerdots pertanyents a ordes religiosos se'ls ha classificat segons el lloc de naixement. Es computa la província segons la seu de cada diòcesi encara que el territori compregui més províncies. Per exemple, Solsona es considera Lleida tot i que comprèn una part de la província de Barcelona.

Un cop establert aquest punt preliminar es pot veure el mapa que queda. La província on han nascut més bisbes és València, amb 11 prelats. A més, en aquest cas tots 11 han estat ordenats a l'arxidiòcesi de València així que també és la diòcesi que ha donat més bisbes a l'Església espa-

La província de naixement de cada bisbe espanyol està representada per un punt. Estan marcades amb color les províncies en què han nascut tres bisbes (taronja), on n'han nascut més de tres (vermell), un o dos (groc) o bé cap (gris).

nyola actual. Les altres tres províncies amb més bisbes són Madrid (vuit), Saragossa (cinc) i Toledo (cinc).

En canvi, hi ha 18 províncies en què no hi ha nascut cap dels bisbes actuals. Algunes d'aquestes províncies tenen molta població com ara Màlaga (1,6 milions d'habitants), Cadis (1,2 milions), Biscaia (1,1 milions) i Las Palmas de Gran Canària (1,1 milions). De fet, en el cas d'aquesta última província, únicament hi ha hagut un bisbe espanyol que hi ha nascut en tota la història: Mons. Manuel José Verdugo (bisbe de la diòcesi de Canàries entre 1796 i 1818). Des de llavors, aquesta província amb més d'un milió d'habitants no ha donat cap bisbe. En canvi, la província de Sòria (amb 92 mil habitants) té actualment dos bisbes nascuts en aquestes terres. És només un exemple de la distribució desigual del lloc de naixement dels bisbes espanyols.

Sud infrarepresentat

En general, s'aprecia una forta infrarepresentació territorial del sud d'Espanya i les regions insulars mentre que el centre castellà està sobrerrepresentat. El cas més evident és Andalusia. La comunitat autònoma més poblada del país, amb 8,4 milions d'habitants, només proporciona sis bisbes a l'episcopat. Múrcia està en una situació similar perquè amb gairebé 1,5 milions d'habitants només

El sud i les regions insulars estan fortament infrarepresentades, mentre que el centre castellà està sobrerrepresentat

Andalusia representa el 18% de la població espanyola i aporta el 20% dels nous sacerdots, però només un 8% dels bisbes hi ha nascut

Catalunya està més equilibrada: cinc bisbes han estat ordenats en diòcesis catalanes (un 7% del total)

té un bisbe nascut en aquesta terra. També Extremadura (2) i Múrcia (1) són el lloc de naixement de molts pocs bisbes.

A l'altra banda, hi ha Castella i Lleó, lloc de naixement de 14 bisbes. Es dona la curiositat que la província més poblada de la regió, Valladolid, és precisament una de les que no aporta cap bisbe. També Astúries està sobrerrepresentada amb 4 bisbes oriünds d'aquesta regió.

Si la descompensació és forta respecte la xifra de població també ho és respecte la realitat actual de l'Església. Si ens fixem en els sacerdots diocesans ordenats els dos últims anys en què es tenen dades (2013 i 2014) la zona de Castella i Lleó ha ordenat només 4 sacerdots, mentre que Andalusia és la regió on més capellans s'han ordenat (50). Així, mentre que Andalusia representa el 20% dels nous sacerdots i té el 18% de la població espanyola, només aporta el 8% dels bisbes. En canvi, Castella i Lleó amb el 5,3% de la població i l'1,6% dels nous sacerdots representa el 20% dels bisbes.

Catalunya

El cas català és molt més proporcionat. Cinc bisbes han estat ordenats en diòcesis catalanes, cosa que representa un 7% del total. Tot i que, en proporció, la població (7,3 milions d'habitants) és molt més

Mentre que 19 prelats són nascuts en municipis de menys de mil habitants, només el 3,2% de la població viu en aquest tipus de pobles

elevada, respecte els sacerdots ordenats en l'actualitat, la relació és més estable. Entre 2013 i 2014 es van ordenar en terres catalanes 20 sacerdots diocesans que representen el 8% de les ordenacions. A més, hi ha més bisbes catalans que gallecs, mallorquins, canaris o extremenys.

Es pot comparar l'origen dels bisbes amb el lloc de naixement dels caps de govern d'Espanya. Dels 31 presidents que ha tingut Espanya des d'Alfons XIII (1902), i descomptant lògicament el període dictatorial, s'observa un pes evident de Madrid (8), Andalusia (7) i Galícia (6). En canvi, no hi ha hagut cap president català. Des de la recuperació de la democràcia el 1977, dels sis presidents que hi ha hagut, 3 són de Castella i Lleó, un de Galícia, un de Madrid i un d'Andalusia. En conjunt, veiem que tant en bisbes com en presidents, hi ha una preponderància clara de castellanolionesos i madrilenys.

Predomini rural

Una altra dada analitzada és la població del lloc de naixement de cada bisbe. Aquí sí que s'ha optat per seguir el criteri estrictament del lloc de naixement i no el de l'ordenació. La primera conclusió és que els bisbes espanyols provenen majoritàriament de zones rurals. Del total de prelats, 19 són nascuts en pobles de menys de 1.000 habitants, 35 en localitats d'entre 1.000 i 20.000, 8 en poblacions d'entre 20.000 i 100.000 i només 13 en ciutats de més de 100.000 habitants. En un extrem trobem el bisbe de Solsona, Mons. Xavier Novell, nascut al petit llogarret de Montfalcó d'Agramunt (38 habitants) a la província de Lleida. També Mons. Antonio Ángel Algara, bisbe de Ciudad Real, va néixer en un poble molt petit: La Vilueña, a Saragossa (109 habitants).

Dos de cada cinc bisbes han passat pel Seminari Menor

Una altra característica especial de l'actual episcopat espanyol és l'enorme xifra de bisbes que han estudiat al Seminari Menor. En bona mesura, això demostra la preponderància històrica que han tingut aquests centres de formació sacerdotal de cara a generar i consolidar noves vocacions. En total, dels 75 bisbes espanyols, 32 han passat pel Seminari Menor, un 43%.

En aquest sentit, en els últims anys la xifra de seminaristes menors ha anat disminuint progressivament. Mentre que l'any 2002 hi havia 1.786 seminaristes menors, el 2014 la xifra havia baixat fins a 1.142. Tot i així, últimament s'aprecien alguns intents en certes diòcesis de revifar el Seminari Menor sota d'altres fórmules més flexibles com ara el Seminari en família. El 2011 Sevilla va obrir de nou el Seminari Menor, el 2014 va ser Solsona que el va reobrir i el 2014 la diòcesi de Soborb-Castelló.

És evident que hi ha un canvi de tendència. Mentre que els bisbes més veterans solen haver rebut la seva formació al Seminari Menor, els més joves han entrat al Seminari de més grans, molts després d'haver cursat estudis universitaris. Alhora, sembla que hi ha una certa recuperació del Seminari Menor tot i que en un format molt diferent del d'abans.

En canvi, hi ha quatre bisbes de Madrid ciutat i quatre més de València capital.

Si ho comparem amb la mitjana de la població espanyola, els bisbes són oriünds de zones rurals i micropobles molt per damunt de la

mitjana. Mentre que 19 prelats són de municipis de menys de mil habitants, cosa que representa un 25% dels bisbes, només el 3,2% de la població espanyola viu en aquest tipus de pobles. En canvi, un 40% dels espanyols viu en ciutats de més de 100 mil habitants on

han nascut només 13 bisbes. Aquesta preponderància rural rotunda juntament amb una molt poca presència de bisbes urbans marca un tarannà molt particular dels bisbes. Fins i tot els bisbes nascuts en localitats més poblades solen ser petites ciutats de l'interior (Aranda de Duero, Oriola, Eibar, Ejea de los Caballeros...). Destaca el cas de la Comunitat de Madrid on hi han nascut sis bisbes, però, tot i la composició urbana d'aquesta regió, tres bisbes són nascuts en petites localitats de 2.576, 7.301 i 176 habitants respectivament.

En general, les diòcesis principals (Madrid, València i Toledo) tenen un pes molt clar en l'episcopat. Aquestes seus, amb centres de formació molt prestigiosos i amb un passat episcopal de gran transcendència, són l'origen de molts bisbes. Alhora, la preponderància rural dels prelats presenta un desafiament molt clar en una Espanya cada cop més urbana i on les grans metròpolis tenen més importància. En resum, però, la composició geogràfica dels bisbes és, majoritàriament, un reflex dels sacerdots tot i que, per l'edat, hi hagi un cert efecte retard. Mentre que els sacerdots ordenats recentment ja solen ser nascuts en ciutats i en zones com Andalusia, Madrid i València, en els bisbes caldrà esperar més per notar aquest canvi sociològic.

«Estimats fills, també avui us porto el meu Fill Jesús als braços, i des d'aquesta abraçada us dono la seva pau i l'anhel del cel. Prego amb vosaltres per la pau i us demano que sigueu pau. Us beneixo tots amb la meva benedicció maternal de pau. Gràcies per haver respost a la meva crida!»

Missatge de la Reina de la Pau, 25 de desembre del 2015

Subscripció bimestral gratuïta Eco Mª Reina de la Pau: «Amics de Medjugorje»
C/ Sant Ignasi, 26 - 1r - 08700 IGUALADA; Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)
Comandes llibres: hijosdemedjugorjeespana@gmail.com - Tel. 629 792 849 / 676 059 594
www.mensajerosdelareinadelapaz.org www.virgendemedjugorje.org

Punt de vista

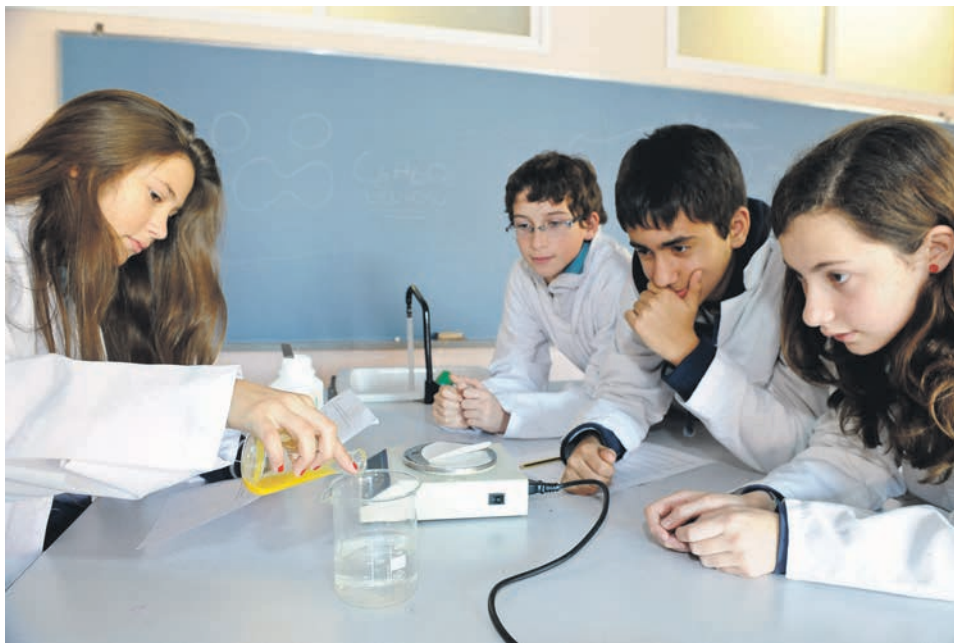
Josep Maria Romagosa
President de la CCAPAC

Educar avui i demà: una passió que es renova

Es va celebrar a Roma el Congrés Mundial de l'Educació Catòlica amb l'objectiu de relançar el compromís de l'Església en el camp de l'educació, tot cercant una reflexió sobre el paper de l'escola cristiana en la construcció d'una societat justa i plural.

En l'encontre amb els participants a la sessió de cloenda, el papa Francesc va advocar per una «educació humanament inclusiva» que defugui models selectius i elitistes i que «acompanyi la persona vers el transcendent sense fer proselitisme».

Des de les arrels de la iniciativa social de l'escola cristiana al nostre país, les famílies també volem fer ben nostre aquest missatge. Aquest és el camí que seguim, treballant des de la proposta i l'acompanyament—mai des de la imposició—i sobre la base d'un caràcter propi que plasmi la manera d'entendre la vida i el món tot desenvolupant un projecte educatiu propi que impregni la manera de treballar dels nostres centres. I les famílies hem de contribuir a donar coherència i solidesa a aquest projecte, perquè la suma coherent d'esforços de tota la comunitat educativa redundarà en un creixement integral dels nostres fills i filles per tal que esdevinguin motors de canvi en la societat que els tocarà viure.

En el discurs citat anteriorment, el papa Francesc també va insistir que «l'escola pot i ha de ser catalitzadora, lloc de trobada i de convergència de tota la comunitat educativa, amb l'únic objectiu de formar, ajudar a créixer com a persones madures, senzilles, competents i honestes, que sàpiguen estimar amb fidelitat, que sàpiguen viure la vida com a resposta a la vocació de Déu i la futura professió com a servei a la societat».

Com a famílies cristianes que hem optat per l'escola cristiana, també volem refermar el nostre compromís en la necessària aliança família-escola, motiu de

preocupació del Papa pel possible trencament, el nostre compromís i la nostra implicació en l'enfortiment de les comunitats educatives, per tal que l'escola esdevingui, en coherència amb la nostra acció familiar, font de valors per al creixement dels nostres fills, en els quals cal desenvolupar el compromís i l'esperit de servei, la pluralitat i el respecte a la diversitat en un entorn de sentiment de pertinença, d'identitat pròpia i de comunitat, necessari per tal que la seva acció esdevingui impregnada d'aquests valors i orientada a millorar l'entorn que els toqui viure en cada moment.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral
de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Sindèresi

S'anomena *sindèresi* la capacitat natural per jutjar rectament. He recordat aquest mot per causa d'un viatge on hi havia una persona tan original, que un amic i un servidor vam arribar a la conclusió que vivia mancat de sindèresi. La broma, que només la sabem nosaltres dos, ens donà motius per riure. Mai, però, no la vam fer pública, perquè llavors hauríem perdut la nostra sindèresi.

La racionalitat humana és un do magnífic. Déu no ens ha fet només instintius ni intuïtius, sinó dotats d'intel·ligència. Un regal preciós! Ho diem en les converses i discussions: «Siguem raonables.»

No podem pas pensar ni actuar a la lleugera. Hem de tenir les dades suficients del que fem nosaltres, del que fan els altres i de la veritat dels esdeveniments.

Per això, hem d'arribar a tenir criteri. El gran sacerdot i pensador Jaume Balmes va escriure un llibre titulat *El criteri*. Una obra filosòfica, un escrit ple de sentit comú.

La nostra naturalesa humana i cristiana ens ha de fer portadors de la veritat. Veritat que, unes vegades, serà silenci per no deixar malament el proïsme, un saber les coses de debò, un esforç per no obrir la boca... La nostra civilització corre veloçment, com la llebre mecànica que persegueixen els llebrers del canòdrom.

La raó humana, el coneixement de les circumstàncies i del fer de les persones assegura una mesura equànime per jutjar amb benignitat. Benignitat que és justícia. No ens impedeix veure la part ridícula de la nostra existència. I, ensems, és portadora de caritat cristiana.

Són molts els aspectes de la sindèresi. Un altre dia en tornarem a parlar. Procurem ser persones amb sindèresi. L'hauríem de suplicar al Senyor cada matí. És bonic que siguem raonables! És gran la capacitat de jutjar rectament!

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Ballet

Per a moltes persones, aquests dies, a l'inici del 2016, dir *ballet* significa la transmissió del concert d'Any Nou des de Viena (la més coneguda i difosa), i la del Gran Teatre de la Fenice, a Venècia. La primera, música gairebé exclusiva de la família Strauss i, la segona, de compositors italians. Són concerts simfònics, i algunes peces, per als que ho veiem per televisió, van acompanyades de ballet clàssic.

Al ballet, en directe, crec que només hi he anat tres o quatre vegades, amb la sort que vaig poder-hi veure Maurice Béjart i Roland Petit, les «vaques sagrades» de les coreografies actuals. Contemplar aquest espectacle per televisió, ja és una altra cosa. En el meu cas, que em considero fotògraf i humanista, es tracta d'una visió molt superior, sempre, això sí, que siguin transmissions de qualitat i en pantalla bastant gran, perquè en la d'un PC, els ballarins semblen soldadets de plom. D'aquesta manera, a més de veure bé el conjunt, gratuïtament i ben còmode des de casa, un se sorprèn dels detalls minuciosos de cada gest, de la il·luminació equilibrada i de l'encertat enfocament, etc.

Ara bé, ja ho he dit altres vegades, en el meu cas no es tracta d'un delit purament estètic, és una paràbola de la resurrecció.

A mi, i crec que a tothom, em preocupa la realitat personal de després de la mort. Més que la de l'esperit/ànima, de la qual no dubto i ni tan sols m'interrogo, de la de la corporeïtat. L'organisme es deteriora i les funcions desapareixen fins a la culminació dels altres fenòmens destructius. Crec allò que diu sant Pau a 1Cr 15,44: «És sembrat un cos terrenal, i ressuscita un cos espiritual. Perquè, així com hi ha cossos terrenals, també hi ha cossos espirituals.»

Sense saber com, quan assisteixo o visio no ballet per televisió, de seguida se'm presenten interiorment els meus éssers estimats traspassats que esperen la resurrecció. Quan vivíem tots junts, ells no tenien grans dots i patien mancances i impossibilitats. En aquesta altra existència feliç crec que deuen gaudir de tot el que els va mancar. Ara interpreto la dansa com una paràbola. El ballet és domini d'un mateix, dels peus, de les mans, de la mirada feliç, del gest de sorpresa. Moviment en harmonia que genera bellesa en ell mateix i en mi. Sempre em fixo en el somriure dels rostres i en l'exactitud dels moviments, conforme dicta el ritme musical. De vegades, un no sap si l'orquestra toca i l'artista es mou o és a l'inrevés, que la dansa embelleix la música. Aparentment, no hi ha ni pes, ni rigidesa, ni cansament. Tot és triomf. Com al cel. L'eternitat és bella. Intueixo que els meus, tots aquells a qui vaig estimar, gaudeixen d'aquesta sort, i els sento propers i ploro d'emoció. És un avançament del cel.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

El diàleg (polític) no s'improvisa

La situació política, econòmica i social d'Espanya i de Catalunya presenta una complexitat difícil de gestionar. Quan s'ha esvaït la majoria absoluta, qui l'ha mantinguda durant quatre anys invoca ara més que mai la necessitat del diàleg. Aquesta paraula està en boca de tots, però sovint s'oblida que les actituds que el fan possible no s'improvisen. El diàleg és un art en qualsevol dels àmbits humans. La paraula polític escrita entre parèntesi es pot substituir per social, familiar, econòmic, ecumènic, internacional... En cap camp el diàleg és un recurs per triomfar sobre l'adversari, per manipular-lo, per tergiversar el relat dels fets, per cobrir superficialment una emergència...

Pau VI va escriure l'encíclica *Ecclesiam suam*, que va publicar el 1964, abans de la clausura del Concili Vaticà II. En aquell moment s'enfrontava a «sistemes ideològics que neguen Déu i oprimeixen l'Església», especialment al comunisme ateu. En aquest context afirmava: «La hipòtesi d'un diàleg es fa molt difícil en aquestes condicions, per no dir impossible, a pesar que en el nostre ànim no existeix avui encara cap exclusió preconcebuda envers les persones que professen aquests sistemes i que s'adhereixen a aquests règims. Per a qui estima la veritat, la discussió sempre és possible. Però obstacles d'indole moral augmenten enormement les dificultats, per la manca de suficient llibertat de judici i d'acció i per l'abús dialèctic de la paraula, no encaminada precisament cap a la recerca i l'expressió de la veritat objectiva, sinó posada al servei de finalitats utilitàries, establertes per endavant» (n. 38).

Pau VI no va voler entrar en els temes concrets, perquè considerava que era una tasca del Concili, sinó reconèixer en primer lloc la importància que «l'Església ha d'anar cap al diàleg amb el món en què li toca viure. L'Església es fa paraula; l'Església es fa missatge; l'Església es fa col·loqui».

Aquesta convicció implica aclarir els motius que mouen al diàleg, els mètodes que cal seguir, els objectius que s'han d'aconseguir. En definitiva, «volem preparar els ànims, no tractar les qüestions».

El diàleg no s'improvisa. Cal tenir

cura dels preparatius per fer-lo eficaç i convincent. No és un recurs d'urgència per quan arriben situacions límit. Ha de ser la pràctica habitual. Voler guanyar i imposar dinamita el valor del diàleg. Buscar la veritat, discernir les decisions que s'han de prendre, evitar interessos particulars i egoïcs, deixar de manipular els relats per distorsionar els fets... són punts previs, sense els quals el diàleg està abocat al fracàs. En cas contrari, tot es redueix a paraules que se les emporta el vent. Com diu la cançó italiana: «Parole, parole.»

La mentida, tan freqüent avui dia i engrandida pels mitjans de comunicació, fereix el diàleg en la seva dimensió més profunda i l'impossibilita sense més ni més.

Zoom

Eduard Brufau

Després de mesos de negociacions, un acord *in extremis* ha permès la investidura del 130è president de la Generalitat de Catalunya, Carles Puigdemont, fins ara alcalde de Girona. La formació del nou govern català condiona la política espanyola, perquè el PSOE es veu fortament pressionat per tal que —en lloc de formar un front amb Podem i altres forces d'esquerreres favorables a un referèndum— faciliti un govern del PP.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Entre l'escarment i la comprensió

Que difícil que resulta posar-se en el terme mig de les conductes humanes! Qui és capaç d'esbrinar què hi ha en el cor de les persones?, o qui és capaç de jutjar les errades alienes sense caure en equivocacions, quan ni tan sols som capaços de judicar les nostres?

Sovint em trobo en situacions semblants. Ara mateix pateixo molt per un amic que ha passat les festes de Nadal més tristes que es po-

den passar. Sol, en una habitació rellogada, i sortint-ne només per anar a un menjador social a dinar o a l'estanc per comprar tabac... Les meves visites esporàdiques, o fins i tot la meua

Les festes nadalenques, per a moltes persones soles, signifiquen dolor i enyorança

invitació per menjar els torrons el dia 25, no van ser prou per consolar-lo de l'angoixa que sentia per haver provocat aquella situació.

La meua intercessió amb la seva família perquè almenys pogués passar el Nadal amb ells va ser inútil; assegurar-los que ara estava disposat a canviar tampoc no va servir de res. Havien estat massa vegades les que havia dit el mateix i que no ho havia complert. No sé si arribarien a les «setanta vegades set», però la família veia necessari un escarment i que visqués aquella situació de tocar fons per tal que s'adonés del que els havia fet patir durant anys. Comprendre la família i comprendre el noi em va provocar una divisió interna que no va ser gens fàcil de conjuminar.

Les festes nadalenques creen situacions de patiment. Així ho van manifestar unes quantes persones del món de la marginació quan els van preguntar què representaven per a elles aquestes dates que molts vivim amb la tendresa derivada d'un Déu que es fa a la nostra mida i amb les febleses pròpies d'un nadó... Aquestes festes familiars —potser per a alguns les úniques de l'any— es converteixen, per a aquells que no tenen família o que n'estan lluny, en una època de dolor i d'enyorament.

Amb tot, no vull descuidar ni deixar de patir per tots aquells que, força més lluny, pateixen no només durant el Nadal, sinó cada dia l'abandonament i l'angoixa: em refereixo especialment als refugiats per als quals hi ha tantes fronteres i tants impediments. Quan sento dir a les notícies, com una gran cosa, que s'han acollit 30 refugiats, mentre que hem de parlar-ne de milers sense acollir, se m'encongeix el cor pensant en les seves situacions inhumanes. I és aleshores quan tots els altres problemes polítics passen en un segon lloc en les preocupacions que vivim.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 266

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n

08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Misericòrdia

Misericòrdia és la paraula que resumeix i sintetitza els béns i grandeses del món creat. Perquè tot existeix per la gran misericòrdia de Déu. El seu Amor misericordiós és tan immens que vol i cerca la felicitat de tots els éssers vius. Diu el papa Francesc en el punt segon de la butlla del Jubileu de la Misericòrdia: «La Misericòrdia és font d'alegria, de serenitat i de pau.»

Aixoplugar-se, submergir-se en tota la meravella creada, quasi sempre ens condueix a descobrir els grans valors que coronen tota la creació. Així, pausadament, la naturalesa humana va descobrir el gran valor del paisatge de la creació, fins a arribar a la interessant sensibilitat que condueix a copsar la bellesa de les obres d'art que la persona fa palesa. Perquè inspirada —la

persona— és capaç de plasmar i fer com si fos una realitat. Podríem posar com a exemple una tela de grans dimensions en què hi ha pintat un formós paisatge on es representen muntanyes, rius, mars, el cel i entremig del color, la llum i la forma, s'hi veu una gran figura. És el punt més important del quadre: el Bon Pastor, que misericordiosament mostra la seva tendresa portant a coll l'ovella que entranyablement estima i, encara més, per la qual dóna la vida. La imatge del Bon Pastor és l'exquisidesa de la gran misericòrdia.

Escriu també el papa Francesc: «Misericòrdia és la llei fonamental que habita en el cor de cada

persona, quan mira amb ulls sincers el germà que troba en el camí de la vida.»

A les comunitats, tothom que sempre faci prevaler la misericòrdia sobre la justícia, de manera que també l'obtingui per a ell i ella i es miri i observi el germà o la germana amb autèntica sinceritat de misericòrdia que no degrada la persona ni la humilia sinó que la responsabilitza i la recupera. Tots i totes esperem una paraula de misericòrdia.

Maria obre a tothom els braços misericordiosos perquè rebem de la seva plenitud; el captiu, el rescat; el malalt, la salut; l'afligit, el consol. Sant Benet a la seva regla en el capítol IV «els instruments de les bones obres» diu: «I no desesperar mai de la misericòrdia de Déu.»

M. Núria Illas

Priora del monestir de Valldonzella

La sal de la terra

Bons propòsits per al nou any

En començar un nou any hi ha persones sàvies que aprofiten un dia festiu per fer balanç de l'any anterior i redreçar les coses que creuen que han de millorar tot fent promeses de canvi i d'engegar nous projectes. Malauradament, molta gent no té temps per fer-ho atès el consumisme en què es viuen les festes nadalenques, de Cap d'any i Reis.

Hi ha persones que aprofiten els seus càrrecs per «laïcitzar» aquestes festes de tradició mil·lenària cristiana ja que no són creients cristians: o creuen en l'ateisme —altra forma de fe— o en altres religions. Per a mi això és malentendre el nostre poble i les nostres tradicions, arrelades

durant generacions. Sí que el nacionalcatolicisme va crear un «fals catolicisme obligatori», és a dir, una vivència obligada d'uns ritus catòlics que imposaven un Déu que no era el de Jesús, sinó el que anava bé als dictadors que manaven i als líders religiosos que se n'aprofitaven. Sembla mentida com es pot tergiversar el missatge de Jesús i els evangelis! Jesús neix com a contracultura de l'establert, pobre entre els pobres, en un estable, perseguit pel poder d'aquell temps, Herodes, i sols valorat i reconegut pels menys considerats socialment en aquella cultura, els pastors. Avui el papa Francesc intenta que tornem al Déu de Jesús, Déu de misericòrdia, amor, perdó, acollidor,

sensible al sofriment i dolor de la gent, proper, que vol la veritat, la felicitat de tothom i la justícia social. Els qui creuen que fan un bé amagant o, pitjor, lluitant contra els evangelis, no sé si saben en nom de quina ideologia política realment ho fan, potser molt neocapitalista, perquè en la seva contradicció en realitat lluiten contra l'ajut als pobres, oprimits, indefensos, rebutjats socialment. Que potser no ens ho hem de replantejar tot, nosaltres primer, aprofitant el començament d'any per suprimir de les nostres vides el que no és evangèlic i crea escàndol? Així farem més transparent el missatge de Jesús i això farà pensar als qui, sense saber-ho, l'estan atacant. Bon any a tothom!

Joan Viñas

Membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

Mirada al món

Maria Bawardi

El mes passat parlàvem de Marie-Alphonsine, fundadora de la Congregació del Rosari, palestina, canonitzada l'any passat pel papa Francesc. Avui parlarem de l'altra palestina, Maria Bawardi, carmelita, canonitzada amb ella l'any passat, nascuda en un poblet de la Galilea, Ibelin.

En aquesta jove carmelita, morta als 33 anys, tot sembla sorprenent: èxtasis, estigmes de les plagues de Crist, visions, profecies i, sobretot, virtuts. Va ser gràcies a una de les seves profecies que descobrí el lloc de l'antic Emmaús, ignorat de feia segles. Des d'aleshores, comprat el terreny i fetes les excavacions pertinents, es va poder venerar aquest lloc evangèlic, que mostra encara dues basíliques bizantines.

Quan Maria Bawardi tenia 8 anys, ja òrfena de pare i mare i encomanada a un oncle seu, va ser portada a Alexandria d'Egipte. Als 13 anys el seu oncle va pensar en el matrimoni de la seva neboda, però ella ho refusà decididament. Havia pensat consagrar la seva vida a l'amor de Crist i fer-se religiosa. Per això va haver de fugir de

casa. Volia entregar una carta per al seu germà, que vivia a Galilea, i va anar per això a casa d'un musulmà que, parlant parlant, va voler convèncer-la de fer-se musulmana. Ella s'hi va negar rotundament i l'altre, enutjat i fora de si, la va rebatre per terra i amb un llarg ganivet la volgué degollar. Li va tallar mitja gola. Plena de sang, la va llençar enmig d'un carrer solitari a prop de casa. Tota la seva vida portarà al coll els senyals d'aquest fet esgarriós. Els metges que conegueren el cas eren de l'opinió que la ferida del coll no es podia curar humanament parlant, amb artèries, venes i fins i tot ossos de la columna tallats o esquerats. Maria ens diu que, passat aquell tràngol mortal, va ser recollida per una amabilíssima senyora vestida de blau que la va curar en una cova apartada. Ella hi veié la materna presència de la Mare de Déu, de la qual era devotíssima.

Més tard, retornada a Palestina, passà al Líban i d'allí anà a França, on va entrar al noviciat de les Germanes de Sant Josep de Marsella. Allí, però,

li van aconsellar que passés al Carmel de Pau, a prop de Lourdes, i esdevingué carmelita descalça, vocació més escaient per als seus dons espirituals extraordinaris.

Anà amb un grup de germanes a l'Índia a fundar el Carmel de Mangalore, on va fer els vots perpetus. Retornada a Pau, va ser enviada a Betlem per fundar-hi el nou convent de carmelites. Aquí visqué fins a la mort, deixant en tots un exemple de devoció, pietat, bondat i alegria inesborrables.

Un dia, ajudant els treballadors que construïen el convent, Maria portava un càntir d'aigua per a ells, va caure i es va trencar el braç. No hi hagué remei. El braç es gangrenà i pocs dies després moria envoltada de les germanes carmelites, commogudes per la seva santa vida, que va ser un continu miracle i un himne perenne al Déu Creador, Salvador i Santificador.

Avui Maria Bawardi exerceix una important atracció entre els cristians del Pròxim Orient i les seves gràcies i favors són innombrables.

Joan Maria Vernet

Salesià des de Jerusalem

Per viure positivament

Per viure positivament, cal alliberar-se dels ressentiments i deixar espai lliure a la trobada amb l'altre, amb un cor ben predisposat i pacificat. Un altre aspecte a tenir en compte és ser moderats en les queixes. Sovint semblen un sac de lamentacions i perdem l'oportunitat de celebrar i gaudir tot el que té de positiu de la vida.

També cal assenyalar la importància d'escollir aquell ambient on un sintonitza amb les seves formes i conviccions, no per tancar-se als altres ambients, sinó al contrari, per reafirmar aquells valors que ens permetin tractar persones d'altres ambients, de manera oberta, dialogada i respectuosa. Això no vol dir que hi hàgim d'estar d'acord, malgrat aquest hipotètic desacord. És important que hi hagi un pacte tàcit de respecte mutu i una opció decidida a favor de la pau, pacificant-nos primer nosaltres mateixos, per després ser portadors de pau allà on anem.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Passejant el gosset

Cada dia, a mig matí o mitja tarda, surten, de la casa del davant, dues senyores, cada una amb el seu gosset, amb la corretja que s'allarga i s'escurça, segons el caprici del gosset o de la senyora. Encara que aquests dos gossets es coneixen de cada dia, s'ensumen l'un a l'altre.

Tot aquest preàmbul l'he escrit

Gràcies a Ràdio Estel

Vull agrair, en nom de la meua família i meu, el pessebre que vaig tenir la sort de rebre de Ràdio Estel. És una meravella. Si no arriba a ser pel sorteig en què vaig participar, no l'hauria pogut aconseguir. Gràcies també per tots els regalets que vaig trobar a la bossa i que vaig repartir entre els meus fills i néts. Sóc una oient incondicional de Ràdio Estel.

MERCÈ LLORENS IRISARRI
Barcelona

per dir que la novel·lista francesa Muriel, en una de les seves novel·les, troba estrany que les senyores (o qui sigui) no s'adonin que el fet d'haver-se carregat voluntàriament amb l'obligació de sortir diàriament a passejar el gos és igual que haver-se posat, elles mateixes, una corretja al coll.

L'esmentada novel·lista es preguntava: «Qui passeja a qui? La senyora al gosset, o el gosset a la senyora?»

Mn. PERE CAMPÀS BONAY
Vic

«Jesús, que l'àngel beu»

És un costum antic en les bones famílies quan les mares donen el biberó al seu fill, en posar-li la tetina a la boca, resen una breu jaculatòria: «Jesús, que l'àngel beu.» A Catalunya, el poble té unes profundes arrels cristianes. Els pares de família i tots els fills abans de dinar o sopar fan el nom del Pare i resen una petita oració. I quan el pare alça el porró per beure un tragueta de vi, l'agafa pel broc i diu en veu alta: «Jesús.»

El canonge Mn. Josep Dachs

explica que el venerable Torras i Bages, bisbe de Vic, quan bevia un got d'aigua, en tenir-lo a prop dels llavis, pronunciava el nom de Jesús. En els pastorets *La Flor de Nadal*, un àngel a mitjanit desperta uns pastors perquè vagin a saludar el Jesuït. Com que ha fet molt camí, l'àngel ha agafat set. Els pastors de bon cor li donarien beure, però tenen la bóta buida. Llavors, l'àngel agafa la bóta, li fa un petonet i diu amorós: «Jesús, que l'àngel beu», i la bóta s'omple d'un vi excel·lent.

Deixeu-me explicar una història molt simpàtica que confirma la pietat del nostre poble. En Jepet de Galera, un bon home, treballava en una fàbrica de teixits i el temps lliure conreava una horta. Es va fer gran i un dia es va posar malalt. La seva dona, molt devota, va anar a buscar el senyor rector. El mossèn el va preparar per a una bona mort i li va dir: «Jepet, digueu Jesús.» En Jepet, amb els ulls clucs, va aixecar la mà dreta, va fer moure els dits i va contestar: «Mossèn, no trobo el broc.»

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Fe imposada?

Aquestes festes nadalenques em vaig retrobar amb un company d'escola que feia anys que no veia. Vam parlar del que fariem aquests dies. Jo li vaig explicar que nosaltres anàvem cada any a la missa del Gall. Em va mirar amb cara de llàstima i em va dir: «Encara creus en això que ens van fer creure?» Segons ell, a la nostra infància ens van imposar una fe a la força i ell ja se n'ha alliberat. Jo li vaig insistir que creia fermament que allò que ens van ensenyar era veritat. Resposta: «En aquest món enganyós, res no és veritat ni mentida; tot és del color del cristall amb què es mira.» Què li sembla?

Hi ha moltes persones com aquest amic seu. Han perdut la fe o, probablement, no l'han tinguda mai. Amb tot, tenen la «seva fe» i, de fet, creuen coses molt menys fonamentades que la fe cristiana. Veig en el seu amic un tarannà escèptic que no aporta res positiu a la vida. Ell el blasma a vostè perquè continua creient la fe que li van transmetre en la seva infància. Vostè té conviccions que conformen una manera de viure i això incomoda i desconcerta molts escèptics. Jo, de vostè, li hauria preguntat al company: «I tu, en què creus? I on et porta tot això?» Ell parla d'una fe imposada. Pel que fa a la fe cristiana, li puc assegurar que això és metafísicament impossible. Si hi ha alguna cosa que no es pot imposar és precisament la fe. La fe és per definició lliure adhesió, resposta personal a Déu. Una resposta que ningú no pot donar en lloc nostre. I per això és impossible imposar-la a contràcor. És veritat que se'ns pot coaccionar a unes pràctiques externes amb amenaces, però això no vol dir que s'accepti interiorment. Passa, per exemple en alguns fonamentalismes islàmics que fomenten la conversió sota amenaces de mort, però aquests «convertos» interiorment no es creuen res d'allò que els volen imposar. Per als cristians, no hi ha res més lliure que la fe i, per tant, sabem que aquesta només pot ser proposada, mai imposada. I la millor proposta és aquella que ve de la vida atractiva i coherent d'aquells que creuen en Crist. Probablement el seu company té una part de raó perquè es deu referir a una experiència en què potser algú li volia imposar la fe, però si ell és honest reconeixerà que això mai no podia tenir èxit.

Pel que fa a l'escèptica frase final, jo li diria: «Això que dius és veritat?» Si diu que sí, cau en una evident contradicció, perquè assegura que no hi ha veritat. Si diu que no, cal dir-li que no en faci cas. La vida no es pot afrontar amb frases divertides sinó amb conviccions. Afortunadament, la vida sempre va més enllà que les ideologies i apunta en les seves opcions concretes a la veritat i al sentit.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

Congrés mundial sobre l'educació catòlica

Celebrat a Roma, el papa Francesc demana als educadors catòlics que «acompanyin tota realitat humana vers la transcendència»

Carles Armengol
Roma

«L'educació ha de ser humana-ment inclusiva i cal lluitar contra la selectivitat humana que separa i allunya les persones entre si (els rics dels pobres, unes cultures d'unes altres...)». En un missatge a les institucions catòliques d'educació i als educadors que en formen part, el papa Francesc va insistir que «cal fugir d'una educació massa selectiva i elitista perquè el dret a l'educació ha de ser per a tots, sense cap mena d'exclusions, ni per raó dels recursos ni dels talents personals».

El Sant Pare també va animar a cercar nous models educatius i a arriscar, tant a les institucions com als educadors, perquè «un educador que no sap prendre riscos racionals, no sap educar», va afirmar a l'encontre mantingut amb els participants en la sessió de cloenda del Congrés mundial sobre l'educació catòlica, que portava per títol «Educació avui i demà. Una passió que es renova», celebrat a Roma.

En la seva al·locució en forma de col·loqui, i en resposta a la primera pregunta sobre la identitat catòlica en l'educació, el papa Francesc va recordar que allò que permet de qualificar de cristianes determinades institucions educatives és assumir que «educar és introduir a la totalitat de la humanitat, a la totalitat del que significa ser persona», i per això va demanar a aquestes institucions que «acompanyin tota realitat humana vers la transcendència, però que no facin mai proselitisme».

Francesc va insistir en la necessitat de recuperar la humanitat en el seu ple sentit com a part fonamental de la identitat cristiana: «No endebades, els catòlics professem que Déu es va fer home! L'educació catòlica ha d'acompanyar totes les realitats humanes, però ajudar a obrir-se també a la dimensió de transcendència, que és la que permet copsar la totalitat del que és humà.»

Per a Francesc, el risc és el tancament davant de la transcendència i cal progressar en els valors humans que han de permetre posar-hi la llavor cristiana, però cal anar més enllà «preparant els cors per tal que el Senyor es manifesti en la totalitat de la humanitat, perquè tot tancament és inútil per a l'educació».

El Papa també va emfasitzar en la ruptura del «pacte educatiu» que s'ha produït a molts nivells. Entre família i escola, entre Estat i família... Un pacte trencat que és «un dels riscos del moment educatiu actual i que caldria recompondre, superant les visions positivistes i merament utilitaristes que han empobrit l'educació».

Va animar els educadors catòlics a refer un pacte de caràcter solidari per recuperar la dimensió col·lectiva

de l'educació. També a renovar-se i saber utilitzar vies informals d'educació, com ara l'esport o la cultura, perquè l'educació no oblidí mai la triple dimensió del cap (aprendre a pensar), del cor (ajudar a sentir) i les mans (acompanyar en el fer).

Va acabar el seu missatge tot recordant l'Any de la Misericòrdia i la necessitat de no aixecar murs davant de les pors i les inseguretats. Alhora, va convidar tothom a repensar les catorze obres de misericòrdia, plantejar el repte que l'educació les faci seves i tenir ben present que educar és estimar i que les obres de misericòrdia són obres d'amor.

Identitat i missió

El Congrés mundial sobre l'educació catòlica, celebrat a Roma del 18 al 21 de novembre, va ser organitzat per la Congregació per a l'Educació Catòlica de la Santa Seu per tal de relançar el compromís de l'Església en el camp educatiu amb motiu del cinquantè aniversari de la declaració conciliar *Gravissimum educationis* i el vint-i-cinquè de la constitució apostòlica *Ex corde Ecclesiae*, sobre la universitat catòlica.

En l'organització també hi van col·laborar l'OIEC (Oficina Internacional de l'Educació Catòlica), la FIUC (Federació Internacional d'Universitats Catòliques) i la Comissió d'Educació de les Superiores i Superiors Majors amb seu a Roma.

En el transcurs de les jornades, amb sessions plenàries i d'altres de diversificades, es va abordar la identitat i missió de l'escola i la universitat catòlica, insistint en la relació íntima que mantenen (de la mateixa identitat cristiana ja brolla la missió

El Congrés va destacar la necessitat de recuperar i donar ple sentit al concepte de l'educació integral

d'evangelitzar educant i la missió evangelitzadora no es pot assolir sense una identitat clara i viscuda), dels subjectes (religiosos o laics, creients i no creients) involucrats en les institucions educatives (alumnes, docents, personal...) i de l'atenció que requereixen, de la formació dels formadors (tant pel que fa a la seva capacitat tècnica, com en el seu creixement en la fe) i dels grans reptes als quals cal donar resposta avui.

Entre els ponents, va destacar la presència de M. Montserrat del Pozo Roselló, directora durant molts anys del Col·legi Montserrat de Barcelona i actualment superiora general de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret, que va fer una intervenció amb orientacions i estratègies sobre els canvis i millores que han de fer les escoles catòliques per respondre millor als reptes d'avui i de demà. La seva ponència va ser una de les més valorades i la que va rebre aplaudiments més unànims a la sala. En l'apartat de testimonis, també hi van participar els representants de Jesuïtes Educació per compartir l'experiència de l'Horitzó 2020.

Entre la resta d'assistents al Con-

grés, cal esmentar una qualificada i nodrida representació catalana, tant de l'Escola Cristiana de Catalunya (encapçalada pel secretari general, Enric Puig), com de Blanquerna-Universitat Ramon Llull (amb el director general, Andreu Ibarz), com de més de deu congregacions i institucions titulars d'escoles cristianes presents a Catalunya.

Grans reptes

El Congrés va destacar la necessitat de recuperar i donar ple sentit al concepte sempre proclamat de l'educació integral, però que cal repensar en cada moment històric; també la necessitat que les institucions educatives catòliques siguin autèntiques comunitats educatives al si de les quals pugui caminar una autèntica comunitat creient sense la qual el repte de l'educació en la fe (de l'evangelització, l'educació, la cultura, les relacions interpersonals...) és inassolible o insostenible en el temps.

El Congrés també es va fer ressò de la crida constant del papa Francesc per anar a les perifèries socials, humanes i existencials. En aquest sentit, es va posar en relleu l'actualitat de la *Gravissimum educationis* i la urgència de ser-ne coherents.

Aquest Congrés i altres fòrums i activitats promogudes per la Congregació per a l'Educació Catòlica, com la consulta oberta a través de l'*Instrumentum laboris* que porta el mateix títol que el Congrés, volen ser una oportunitat per establir les orientacions per als futurs decennis. En aquest sentit, i recollint totes les aportacions, la Congregació elaborarà algun document d'actualització i projecció vers el futur.

Pelegrinatges 2016

ROMA

PAVLVS V PONT MAX ANNO XIII

Del 23 al 26 febrer

Pelegrinatge Jubilar

ARMÈNIA I GEÒRGIA

Del 28 de març
al 4 d'abril

Un poble marcat per la fe.

EGIPTE COPTE

Del 7 al 17 d'abril

Espiritualitat al
desert d'Anafora

ABRIL 7 – 14: Expedició cultural al **Marroc**

MAIG 9 – 16: **Xipre** monàstic

JUNY 13 – 19 : **Grècia**, ruta de Sant Pau

JULIOL 11 – 18: Jubileu a **Terra Santa**

JULIOL 3 – 10: **Alemanya**. De Baviera a Berlín.

AGOST: **Noruega**. La ruta de Nidaros.

AGOST: **Índia** Catòlica (Santuàris de Goa + Kerala)

AGOST: **Etiòpia** Cristiana

AGOST: **Tirol**

SETEMBRE: Expedició cultural al **Japó**

SETEMBRE: **Bretanya i Normandia**

OCTUBRE 7 – 16: **Geòrgia**
"la festa de la túnica sagrada".

OCTUBRE 17 – 28: Expedició cultural a **Guatemala**

NOVEMBRE: **Iran**, la Pèrsia Bíblica

DESEMBRE: Pessebres a **Nàpols**

DESEMBRE: **Terra Santa, Israel i Jordània**

«No hi ha pau sense p

Miriam Díez Bosch / Aleteia

Fotos: Fundación Irene Villa

Irene Villa és un imant. Va sobreviure a un atac terrorista del grup ETA a Madrid, en què va perdre les dues cames. Però va guanyar «l'afecte i l'amor» de molta gent que la segueix, la llegeix i respira alleujada amb el seu testimoni. En aquesta entrevista Irene mostra el seu costat més íntim: relata per què perdona. I advoca per un món més «humanista».

Irene significa pau en grec. Està en pau Irene Villa?

No em podien haver escollit un nom que em definís tant. La pau, sobretot la pau interior, m'ha marcat la vida. Per això vaig estudiar també Humanitats perquè crec que, si tothom fos humanista, el món giraria molt més sa, agraït i feliç. La pau interior és l'objectiu, el més important de cada persona, tenim el compromís de transmetre pau interior perquè és una de les eines fonamentals per tenir èxit en la família, que és l'èxit en la vida, i amb la gent que t'envolta, i poder-lo encomanar.

Gandhi ja va advertir que no hi ha camins per a la pau, sinó que la pau és el camí.

M'encanten els líders espirituals com Gandhi o la Mare Teresa de Calcuta. «La pau és el camí» és una cosa que em defineix i que he intentat transmetre: millorar, aconseguir el que un vol, complir objectius però sempre des de la pau.

Vostè és psicòloga, escriptora i periodista. La gent empatitza amb vostè?

És important haver passat per certes coses perquè altres persones que estiguin en aquesta lluita et creguin i et diguin: «Si ella pot, per què no?» Per a mi va ser fonamental la gent que em va venir a veure amputada. Molta gent em deia «no t'amoïnis, algun dia aprendràs a caminar» i jo deia «sí, sí», però el dubte... Tanmateix, recordo un home atropellat pel metro, havia perdut les cames, i caminava, i em vaig dir: «Doncs si ell pot, jo també.»

És important passar per aquí o veure que altres hi han passat i ho han superat. Tinc la sort d'haver comptat amb una sèrie d'experiències en la meua vida que fan que els altres diguin: «Doncs si ella ho ha aconseguit, jo que potser tinc un altre camí...» Ho he assumit tot sempre amb un esperit pràctic, feliç, alegre, i amb una frase que el meu fill repeteix moltes vegades: «No passa res, mama.» Al final, això ha estat molt positiu en la meua vida per poder superar qualsevol cosa que m'hagi passat, des de la simplicitat. Sempre ho simplifico tot, i sempre des de l'optimisme i l'esperança. Aquestes són les eines fonamentals en la vida.

Els altres, la gent, l'afecte, el suport... Sempre té present l'altre. Sempre ha estat així?

Irene Villa amb la seva família.

«La fe arriba on l'esport, el cap, la ment... no arriben»

Sempre he estat una persona molt extravertida, oberta, sociable i m'he recolzat en la gent per a tot i m'ha encantat estar en contacte amb la gent. És cert que a partir de l'atemptat, encara vaig valorar molt més el suport i l'afecte. La meua mare m'ho deia: «Filla, hem perdut part del nostre cos, és una cosa molt greu, terrible, aprendrem a viure amb això, però ets conscient de l'afecte que has guanyat a tot Espanya i fins i tot de gent de fora d'Espanya?» És molt més important tot aquest afecte que seguim rebent 24 anys després que haver perdut una part del cos. La veritat és que un és conscient que la veritable força està en l'energia positiva, i l'energia positiva està en els altres.

És conscient que forma part de la història d'Espanya?

Lamentablement de la història més dramàtica i sagnant del nostre país. Però el que em sembla una cosa meravellosa, i sempre hi estaré agraïda, és que als col·legis es parli dels valors, de les persones que tenen aquesta força moral de superar el dolor que algú

els ha fet conscientment, i que a més hagin aconseguit els objectius, que el poder de l'ésser humà és il·limitat, que l'esperit és indestructible, i que amb amor tot es pot. Això m'encanta, que fins i tot apareguem als llibres de text, em sembla increïble.

L'esport és fonamental

Què li aporta l'esport per estar tan motivada?

Abans de l'atemptat jugava a bàsquet i patinava sobre gel, i clar, quan et veus sense cames penses, què faré ara?

I vaig tenir una etapa oculta en què em vaig dedicar a moltes coses, a estudiar, fins que vaig descobrir l'esport adaptat. Hem viatjat a molts països esquiant, anant en bici, anant en bicicletes adaptades (*handbike*), fins i tot bussejant, fent piragüisme, i la veritat és que ha estat tornar a la vida. Tenir aquesta faceta plena, la de l'esport, és fonamental, perquè m'apassiona. Tothom hauria de fer esport, però sobretot qui té una discapacitat, per tenir més qualitat de vida, i perquè l'esport té uns beneficis increïbles. Així que ha estat tornar a omplir aquesta part que

Practicant l'esquí, un dels seus esports preferits.

MARE DE DOS NENS, ESCRIPTORA, ESPORTISTA I PERIODISTA

Perdó»

tenia buida. Esquiant em sento lliure, m'oblido de la discapacitat i això en igualtat de condicions amb qualsevol persona, fins i tot més veloç.

Quin paper té la fe en la vida d'Irene Villa?

La fe és fonamental. La fe arriba on l'esport, el cap, la ment... no arriben. Això és esperança, fe, una força infinita i a més moltíssim més potent que tota la resta. Sempre he estat una persona molt terrenal, sempre he cregut en l'ésser humà, en les nostres capacitats. Com a psicòloga també crec en els nostres pensaments però és cert que hi ha una part on només arriba la fe, creure en tu i creure en alguna cosa més gran que tu.

I les persones que ens han precedit, sent que la cuiden?

Totalment, ho sento, ho he viscut i em sento protegida i beneïda i recolzada per un àngel o per un comitè d'àngels, com diu el meu marit, per totes les coses que faig. Em diu: «Tu no tens un àngel, en tens un comitè, per tot el que t'atreveixes a fer i que no et passa res o, encara que et passi, tires endavant.» Per descomptat que crec que tots tenim aquest àngel de la guarda que ens protegeix.

El seu fill creixerà i jugarà. Ha pensat què li dirà si vol pistoles o armes de joguina?

Ja ho fa i a mi m'impresiona. Si amb tres anys ja pren una pistola i em diu «et mataré». La veritat és que els nens innocentment juguen amb qualsevol cosa. Cert que a mi em fa més mal o m'arriba més endins, però sé que és un joc i que un dia ell en serà conscient. Cal abraçar-se molt, fer molts petons i abraçar la gent, la veritat és que d'això n'està prenent bona nota: quan anem als llocs saluda a tothom, fa petons, és un nen força extravertit i molt afectuós.

Li agrada la figura del papa Francesc?

Porto una foto d'ell a la bossa, amb això ho dic tot, perquè em sembla un veritable líder en tots els àmbits, no només en l'espíritual. Crec que és una persona senzilla, propera, un exemple meravellós d'ésser humà, humanista, que a mi m'encanta aquest terme perquè ens engloba a tots. A mi no m'agraden els països, m'agrada el món i m'agrada el planeta i m'agrada la humanitat, i aquest home encarna tot això que m'agrada i que defenso. A més, molt en la terra, molt en les persones reals. És veritat que la paraula ensenya però que l'exemple arrasa, i aquest home arrasa perquè és creïble i coherent. És increïble la humanitat, la naturalitat i la senzillesa amb què parla i amb què ho explica tot i com de bé ens fa sentir als éssers humans. És la paraula que hauríem d'escoltar tots, independentment de la religió.

Vostè insisteix molt a no ser una víctima. Però vostè no tenia cap culpa de res i la seva vida es va

La Infanta Elena besa cariñosamente a la niña Irene Villa, quien, como se recordará, perdió las piernas en un atentado de la banda terrorista ETA.

La Infanta Elena visitó a la niña mutilada por ETA

Amb 12 anys va perdre totes dues cames a causa d'un atemptat terrorista.

torçar. No s'ha sentit mai víctima?

No som víctimes, som responsables. No s'hi val a aferrar-se al que em va passar o al que vaig perdre o al que em van prendre. La teva vida comença avui i només tu en tens les regnes, només tu decideixes el que vols ser, la decisió que vols prendre, afrontar la teva vida. El passat és passat. Jo tinc aquestes circumstàncies, pel que sigui, i la responsabilitat de tornar a caminar o del que sigui és meua i de ningú més.

El perdó i l'amor són un motor

Irene Villa ha perdonat. D'on li surt l'impuls per a aquest acte de perdó?

El perdó és una cosa interna però és un clic que un decideix fer o no. És un salt qualitatiu. Si decideixes perdonar, el principal beneficiat ets tu perquè l'odi només fa mal a qui el sent. A qui tu odies no li arriba res d'aquest odi, amb la qual cosa el qui perdona es perdona a ell mateix. Una altra frase que impacta en les meves conferències és que «si vols ser feliç un dia, venja't; si vols ser feliç per sempre, perdona».

Jo recullo cada dia els fruits del perdó, en tots els àmbits. Amb la família, amb els amics, jo crec que qui té aquesta quietud, aquesta calma del cor, qui perdona, té molts més amics i molt més afecte. És cert que és importantíssim, la persona no està sola. Jo no sóc gens individualista, a l'inrevés, m'agraden les societats col·lectivistes, m'agrada la família, el suport, la gent, i costa molt estimar algú que no perdona o que té odi al cor. Així com m'agrada estimar, m'agrada que m'estimin. L'odi és un mur que et poses al cor i que cal enderrocar.

Quan arriba l'amor... què canvia a la vida?

L'amor ha estat sempre la clau de

«Porto una foto del papa Francesc a la bossa»

«Si vols ser feliç un dia, venja't; si vols ser feliç per sempre, perdona»

«Després de patir un atemptat, un pensa que ja no li pot passar res pitjor»

néixer la Fundació Irene Villa. És una cosa que em deia des que em coneix i que jo veia una mica difícil. De fet, ha costat molt, però realment és apassionant poder ajudar gent a complir els seus somnis com a mi em va ajudar la fundació. També a fer possible els meus somnis en l'esport, poder ajudar també en el món laboral, amb la integració de persones amb discapacitat; és un repte nou i molt més apassionant, perquè els meus reptes eren personals i aquest és d'ajudar els altres a veure tot el que a mi m'han donat; és molt més gran, i tant de bo creixi. De moment, són projectes puntuals, pas a pas, amb l'ajuda de la meua germana, el meu marit, del padrí del meu fill, és una cosa molta familiar, però esperem que un dia sigui més extens.

Com a periodista, quina és la pregunta que més li agradaria fer-li si vostè tingués Irene Villa al davant?

Una pregunta que em van fer fa poc. «Tens por d'alguna cosa?» És cert que no he tingut mai por de res. Després de patir un atemptat, un pensa que ja no li pot passar res pitjor, amb la qual cosa es té l'avantatge o la sort de viure sense por. Però és cert que des que van néixer els meus fills sí que sóc més prudent i, esquiant, vaig amb més compte. Però la por es guareix amb la fe. Jo sé que si els educo amb optimisme, fe, valors i esperança, aquesta por es fa molt petiteta. La maternitat és apassionant, el millor de la nostra vida.

Un darrer apunt: com es veu Irene Villa quan sigui gran?

Em veig —tant de bo— transmetent també a través dels llibres, és una feina molt potent i bonica poder ajudar i tocar els cors. També em veig, tant de bo, amb més fills i, per descomptat, amb néts. La meua mare és la dona més feliç del món avui dia amb cinc néts. Tant de bo que em passi el mateix que a ella. Seguiré les seves passes.

tot, de fet en aquell atemptat quan la meua mare em va dir «no tens cames», però tens amor, em vaig dir: «Aquí comença la meua vida.» És cert que conèixer el qui avui és el meu marit, Juan Pablo Lauro, va ser una revolució: crear una família, que és sempre el que havia desitjat, tenir fills, això és el motor perquè després tot vagi bé... De fet, vaig començar a guanyar medalles quan ell ja era a la meua vida, em va potenciar en seguretat. Aquest equip que es crea en la parella, en el matrimoni, és fonamental perquè tota la resta surti bé.

Vosaltres sou un equip en tot, aquest suport t'agrada visibilitzar-lo.

De fet, gràcies a ell estic treballant en un munt de llocs, i gràcies a ell va

Lectures

Diumenge II de durant l'any

Lectura primera

Is 62,1-5

*El teu Déu estarà content de tenir-te,
com el nuvi està content de tenir la núvia*

Lectura del llibre d'Isaïes:

Per amor de Sió no vull callar, no vull reposar per Jerusalem fins que aparegui com un raig de llum el seu bé, i la seva salvació com una torxa encesa. Els altres pobles veuran el teu bé, tots els reis veuran la teva glòria i et donaran un nom nou que els llavis del Senyor designaran. Seràs una corona magnífica a les mans del Senyor, i una diadema reial a les mans del teu Déu. No et podran dir més «L'Abandonada», no podran dir «La Desolada» a la teva terra: a tu et diran «Jo-me-l'estimo», i a la teva terra, «Té-marit», perquè el Senyor t'estimarà, i tindrà marit la teva terra. El qui t'haurà reconstruït et prendrà per esposa com un jove esposa una donzella; el teu Déu estarà content de tenir-te com el nuvi està content de tenir la núvia.

Salm responsorial

95

Canteu al Senyor un càntic nou,
canteu al Senyor, arreu de la terra;
canteu al Senyor, beneïu el seu nom.

R. Conte u a tots els pobles els prodigis del Senyor.

Anuncieu de dia en dia que ens ha salvat;
conteu a les nacions la seva glòria,
conteu a tots els pobles els seus prodigis. **R.**

Doneu al Senyor, famílies dels pobles,
doneu al Senyor honor i majestat,
tributeu al Senyor l'honor del seu nom. **R.**

Lectura segona

1Co 12,5-11

*L'únic Esperit distribueix a cadascú
els seus dons com li sembla bé*

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, els dons que rebem són dons diversos, però l'Esperit que els distribueix és un de sol. Són diversos els serveis, però és un de sol el Senyor a qui servim. Són diversos els miracles, però tots són obra d'un sol Déu, que els fa valent-se de cadascun de nosaltres. Les manifestacions de l'Esperit distribuïdes a cadascú són en bé de tots. Un, gràcies a l'Esperit, rep el do d'una paraula profunda; un altre, per obra del mateix Esperit, rep el do de desglossar les veritats; un altre, en virtut del mateix Esperit, rep el do de la fe; un altre, el do de donar la salut als malalts; en virtut de l'únic Esperit, un altre, el do de fer miracles; un altre el do de profecia; un altre, el de distingir si un esperit és fals o autèntic; un altre, el do de parlar llenguatges misteriosos; un altre, el do d'interpretar-los. Tots aquests dons són obra de l'únic Esperit, que els distribueix en particular a cadascú com li sembla bé.

Al·leluia

2Te 2,14

*Déu, valent-se de l'Evangelí,
ens ha cridat a posseir la glòria de Jesucrist,
el nostre Senyor*

Evangelí

Jn 2,1-12

*Així començà Jesús els seus miracles
a Canà de Galilea*

Lectura de l'Evangelí segons sant Joan

En aquell temps, se celebrà un casament a Canà de Galilea. Hi havia la mare de Jesús. També Jesús i els seus deixebles hi foren convidats. Veient que s'acabava el vi, la mare de Jesús li diu: «No tenen vi.» Jesús li respon: «Mare, per què m'ho dius a mi? Encara no ha arribat la meua hora.» Llavors la seva mare diu als qui servien: «Feu tot el que ell us digui.» Hi havia allí sis piques de pedra destinades a les pràctiques de purificació usals entre els jueus. Cada una d'elles tenia una cabuda de quatre a sis galledes. Els diu Jesús: «Ompliu d'aigua aquestes piques.» Ells les ompliren fins dalt. Llavors els digué: «Ara traieu-ne i porteu-ne al cap de servei.» Ells n'hi portaren. El cap de servei tastà aquella aigua, que s'havia tornat vi. Ell no sabia d'on era, però ho sabien molt bé els qui servien, perquè ells mateixos havien tret l'aigua. El cap de servei, doncs, crida el nuvi i li diu: «Tothom serveix primer els millors vins i, quan els convidats ja han begut molt, els vins més ordinaris; però tu has guardat fins ara el vi millor.» Així començà Jesús els seus miracles a Canà de Galilea. Així manifestà la seva glòria, i els seus deixebles cregueren en ell.

Consultori bíblic

Ignasi Ricart
Claretà i
biblista

El retorn de la terra

La terra ocupa un lloc privilegiat en la llei sobre el jubileu. En el Deuteronomi es prescrivia la condonació dels deutes cada set anys (15,1-6). Si algú havia perdut les seves terres no les recuperava. Existia una llei que obligava el parent més pròxim a rescatar les terres dels qui es veien obligats a vendre-les. D'aquesta manera les terres no sortien del grup de parents, però tendien a acumular-se en la família més rica del clan. La llei del jubileu estableix, en aquest sentit, una norma revolucionària: en l'any jubilar cada família recupera la seva propietat ancestral, i amb ella la possibilitat de començar novament (Lv 25,25-28). La possessió de la terra era una cosa molt important. Qui la posseeix és la família, i podem dir que no hi ha veritable família sense terres. La terra era la possessió més cobejada, perquè és el principal mitjà de producció, i també perquè confereix honor. La terra era imprescindible perquè una família pogués subsistir, i perquè pogués tenir un lloc en la vida social. Per això era tan important recuperar-la. És interessant observar com es justifica aquesta redistribució de la terra, que val per a qualsevol altra propietat: (Lv 25,23-24). En contra del que es pensava llavors, el propietari darrer de la terra no és el rei o el terratinent, ans el mateix Déu, i era Ell qui garantia la seva redistribució periòdica. Els israelites posseeixen la terra en usdefruit, no en propietat.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

En pouar l'aigua els servidors, sorgí el vi de l'alegria

Joan situa les noces de Canà al dia sisè fent al·lusió al sisè dia en què Déu va fer l'home, mascle i femella, a la seva imatge. La mare de Jesús formava part dels comensals. Jesús hi fou convidat, i també els seus deixebles. Una sèrie de manuscrits molt antics (el Còdex Beza és lacunar) precisen: «No tenien vi, car s'havia acabat el vi de la boda. Aleshores li diu la mare de Jesús adreçant-se a ell: "No tenen vi, fill."» Jesús li respon amb duresa: «"Què ens importa a mi i a tu, dona? No ha arribat encara la meua hora."» Sense immutar-se, la seva mare diu als servidors: «El que us digui, feu-ho.» Joan descriu tot seguit la situació: «Hi havia allí sis gerres de pedra disposades per a la purificació dels jueus; contenien cada una dues o tres mesures de 40 litres», recreant amb el nombre «sis» el sisè dia de la creació de l'home i al·ludint amb les «gerres de pedra» a les taules pètries de la Llei. Al terme de la purificació de tots els comensals havien quedat buides de sentit religiós. Aleshores Jesús els diu: «Ompliu les gerres d'aigua.» Els servidors actuen «omplint les gerres fins dalt». Llavors els diu: «Poueu-ne ara i porteu-ne al cap dels cambrers.» Els servidors obeeixen sense badar boca: «Li'n portaren.» Jesús emprà novament el verb «pouar» en l'escena de la samaritana. «El cap dels cambrers tastà l'aigua convertida en vi sense saber d'on venia; els servidors ho sabien, perquè ells havien pouat l'aigua.» Aleshores el cap dels cambrers meravellat crida el nuvi i li diu: «Tothom serveix primer el vi bo, i quan estan beguts, l'inferior; tu t'has ben guardat el vi bo fins ara.» L'aigua s'havia convertit en vi en mans dels servidors. Les noces s'han omplert d'alegria gràcies als servidors que han capgirat la situació. «Aquest fou el principi *iniciador* dels senyals que féu Jesús a Canà de Galilea i manifestà la seva glòria; els seus deixebles cregueren en ell.» És a les nostres mans canviar la societat amb l'esperit de servei.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

GENER

17. DIUMENGE

Diumenge II de durant l'any, Verd. Lectures: Isaïes 62,1-5 / Salm 95 / 1 Corintis 12,5-11 / Joan 2,1-11

SANTORAL: Antoni el Gran, ab.; Leonil·la, mr.; Rosalina de Vilanova, rel.

18. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 15,16-23 / Salm 49 / Marc 2,18-22. Urgell: *Sant Jaume Hilari Barbal* (ML), Vermell.

SANTORAL: Margarida d'Hongria, rel.; Prisca, mr.; Volusià, b.

19. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 16,1-13 / Salm 88 / Marc 2,23-28

SANTORAL: Canut, rei; Gumersind i Servideu, mr.; beat Jaume de Sales i comp., mr.; beat Marcel Spinola, b. i card.

20. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 17,32-33.37.40-51 / Salm 143 / Marc 3,1-6.

O bé: *Sant Fabià* (ML), Vermell; *Sant Sebastià* (ML), Vermell.

21. DIJOUS

Sants Fructuós, Auguri i Eulogi (F), Vermell. Lectures: Hebreus 10,32-36 / Salm 33 / Joan 17,11b-19

SANTORAL: beata Josepa Maria de Santa Agnès, rel.

22. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: 1 Samuel 24,3-21 / Salm 56 / Marc 3,13-19. O bé: *Santa Agnès* (ML), Vermell; *Sant Vicenç* (ML), Vermell.

SANTORAL: Anastasi, monjo i mr.; beata Laura Vicuña, rel.

23. DISSABTE

Sant Ildefons (MO), Blanc. Lectures: 2 Samuel 1,1-27 / Salm 79 / Marc 3,20-21

SANTORAL: Agatàngel, mr.; Climent, b. i mr.; Francesc Gil de Federic, prev. i mr.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Josep Vaz

Al segle XVI els portuguesos van arribar a l'Índia i van fer de la ciutat de Goa, amb la predicació de jesuïtes, franciscans i dominics, un dels focus del catolicisme a Àsia. Va ser aquí on va néixer sant Josep Vaz (1651-1711), que de ben jove va ser ordenat de prevere i es va consagrar personalment a la Mare de Déu.

Durant els primers anys de sacerdoci es va fer oratorià i va predicar i assistir els fidels de la regió de Goa, però assabentat de les dificultats en què es trobaven els catòlics de Ceilan, avui Sri Lanka, s'hi va embarcar per ajudar-los. En aquesta illa va predicar l'Evangeli, va reconfortar els fidels, va construir esglésies i així hi va renovar el catolicisme. Malgrat l'oposició frontal de les autoritats, sant Josep Vaz es va acabar guanyant la confiança de bona part de l'illa i darrere d'ell, altres sacerdots i religiosos hi van poder fer de missioners. L'anomenat «apòstol de Sri Lanka» va ser canonitzat ara fa un any pel papa Francesc.

L'anhel d'embriagar-nos

Deu ser un anhel profund, aquest: l'anhel de viure la festa al màxim, de disposar del millor en abundància, de descontrolar-nos fins a perdre els sentits. Un anhel que la gent d'ordre ens podem mirar amb una certa desconfiança, perquè ho volem tot mesurat i controlat.

Per això, resulta tan sorprenent l'episodi de les noces de Canà. En lloc de dir: «La festa de l'amor ja la celebrem prou amb la nostra alegria interior i amb els millors desitjos per als nuvis», ves per on, Maria assenyala que fa falta més vi. I la cosa no queda a reomplir uns quants bots, sinó que Jesús converteix en vi l'aigua d'una trentena de galledes. El millor vi i en abundància.

De fet, aquest text, que la litúrgia col·loca en continuïtat i sintonia amb l'Epifania i el Baptisme de Jesús, fa referència a la manifestació del Regne de Déu: el vi de l'alegria per a tantíssima gent que n'està mancada i que és convidada al gran banquet. Venint la iniciativa de Maria, no costa gaire interpretar-la com una altra mena de Magníficat, sense paraules, només en el gest del bon vi compartit en bona companyia. Justament l'antífona del Magníficat de les segones vespres del dia de l'Epifania, expressa bé aquesta correlació: «Celebrem un dia santificat per tres mira-

cles: avui, l'estel va guiar els mags al pessebre; avui, a les noces, l'aigua fou convertida en vi; avui, Crist per salvar-nos, volgué ser batejat per Joan al Jordà.»

De fet, el Regne de Déu és presentat per Jesús sovint com un convit obert a tothom, i l'Antic Testament, com ho fa aquest diumenge en la primera lectura, pren les noces de Déu amb el seu poble com un tema recurrent per expressar l'amor de Déu i la seva aliança amb els petits, els «abandonats», i els «desolats» («No et podran dir més l'Abandonada, no podran dir La Desolada, a la teva terra: a tu et diran Jo-me-l'estimo»). El Déu-nuvi és el que, contràriament al costum,

El Regne de Déu és presentat per Jesús com un convit obert a tothom

posa el millor vi als convidats que es lliuren de debò a la seva festa. I el millor vi és el que ha passat per Jesús. Aquest vi embriagador també és el vi que es pren comunitàriament i el vi que, com Jesús insinua, trobarà tot el seu sentit quan arribi «la seva hora», és a dir, quan Déu es manifesti travessant el dolor i la mort, quan porti l'amor fins a les darreres conseqüències. Aleshores, el vi i l'alegria no s'esfumaran pas, ben al contrari, arribaran a la plenitud. És el que celebrem a l'Eucaristia. En aquest sentit, en l'oració de postcomunió d'avui és llàstima que no hi hagi una referència explícita al vi: «Senyor, infoneu-nos el vostre esperit de caritat i feu que visquem units de cor els qui heu saciat amb un mateix pa.» Aquest diumenge especialment adquireix un especial relleu combregar amb totes dues espècies.

Aquest anhel d'embriagar-nos em fa pensar en tanta gent en recerca de felicitat, de plenitud i d'espiritualitat, que van seguint aquest estel interior però que no acaben de trobar el Jesús que busquen. En la mesura en què tots plegats sapiguem viure a fons de manera autèntica aquest amor de Jesús, podrem reconèixer i tastar el vi del convit.

Mercè Solé

Membre de l'ACO i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona
(msoletay@gmail.com)

Barcelona

«S'ha de parlar a Déu amb el llenguatge humà»

Josep Maria Rovira Belloso fa un esbós de teologia espiritual

Carme Munté

Fa nou anys que el teòleg Josep Maria Rovira Belloso viu a la residència de l'Institut Desert de Sarrià. El visitem per parlar del seu darrer llibre, *Déu és feliç donant-se. Esbós d'una teologia espiritual* (Herder). Ens explica que és un llibre fet a raig, com una mena de meditació passada a net. La primera part del llibre ha estat escrita a quatre mans: les de qui construeix el discurs, Rovira Belloso, i les de qui en pren nota, Santi Pau.

Al març farà 90 anys. Ha anat canviant la idea que tenia del teòleg?

Com a professor, pensava que la teologia servia per ensenyar als seminaristes una visió de conjunt de la vida cristiana. Avui dia veig més aviat que la teologia ha d'ajudar en la dimensió innata que tots tenim de silenci interior per tal de reflexionar i entendre els signes dels temps, i així viure d'acord amb la realitat divina i humana. Ara em costaria fer una teologia que no fos espiritual.

Què entén per teologia espiritual?

Aquella que ajuda a entendre i viure el misteri cristià, per incorporar-lo a la vida. La vida ha d'estar traspasada pel silenci interior, la reflexió i el desig de donar-nos als altres. És l'obertura cap a Déu i alhora als altres.

L'any 2010 vostè va passar uns dies a l'UCI de l'Hospital de Barcelona. Què va significar aquella experiència?

Una gran simplificació i un gran aprofundiment. La fe en Crist, en Déu, és senzilla i transparent. Des d'aquell moment entendre el sentit del Nadal no m'ha costat gens. Crist ha vingut al món, a casa meva, al meu cor. L'home és l'home, i Déu és Déu, però al mateix temps Déu està com enganxat a l'home, el tenim com incorporat.

Quin ha de ser el paper dels cristians en la societat?

Viure, insistir i donar testimoni d'aquesta doble dimensió: la interior i l'exterior. Hem de fer el bé sense complicacions mentals. Passar de viure a conviure és, en el fons, el misteri de la Trinitat. La icona *La Trinitat*, del rus Rubliov, ens ajuda a comprendre-ho. Hi veiem tres àngels que es miren l'un a l'altre, que es fan lloc l'un a l'altre, que s'estimen l'un a l'altre i que es posen l'un al lloc de l'altre. Aquesta mena de dansa divina, o *pericorese*, és en el fons conviure.

Cal dedicar més temps al silenci interior i la reflexió?

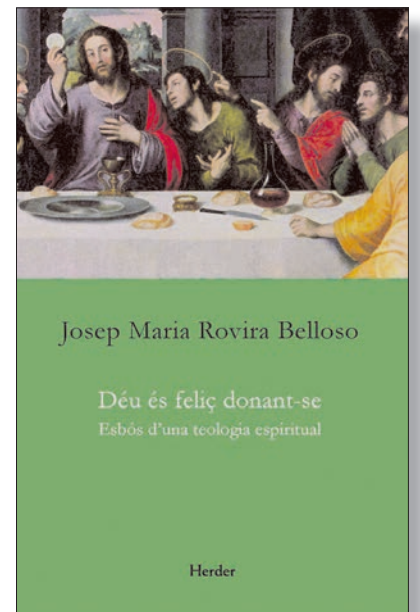
Sí, però s'ha de parlar a Déu amb el llenguatge humà. Amb el llenguatge del carrer es poden dir les coses més sublimes. Com aquesta que conviure és un aprenentatge per reflexionar i donar-se. Són, per a mi, els dos pols de l'existència humana. Mireu si és senzill. En la primera epístola als cristians de Tessalònica, de l'any 51, sant Pau veu ben unides la fe, l'esperança i l'amor.

Vostè al llibre posa deu exemples en què la teologia ha estat molt útil.

Agustí Codinach

Rovira Belloso farà 90 anys el proper mes de març.

«Déu és feliç donant-se. Esbós d'una teologia espiritual» (Herder).

Per a què voldria que fos útil la seva teologia?

Per reflexionar i per estimar. Per tenir això que se'n diu una espiritualitat. A mi la que m'agrada més és l'espiritualitat cristiana, perquè va unida a l'amor de Crist. Crist ha *primereado*, diu el papa Francesc, en el sentit que ha estat el primer a reconèixer l'altre, l'home; ha vingut a visitar-nos, al nostre món, a casa nostra, al nostre cor. Nosaltres, des d'un cor ple de fe, esperança i amor, també ens hem de donar als altres. Els carmelites com sant Joan de la Creu o santa Teresa de Jesús insisteixen molt que Crist ens ha estimat primer.

Per què hi ha d'haver creu?

Perquè hi hagi misericòrdia. «Avui seràs amb mi al paradís», li diu Jesús al lladre. Al costat del pecat hi ha una cosa més gran que és la misericòrdia. Segons els experts, el passatge de la dona adúltera va anar rodant perquè ningú no gosava incorporar-lo a cap evangeli, fins que finalment va fer cap a Joan 8,1. No hi estic d'acord. Crec que està perfectament en la línia de Joan, al costat del pecat hi ha la misericòrdia i la vida.

L'Església ha fet el pas del Divendres Sant al diumenge de Resurrecció?

L'està fent. El pontificat del papa Francesc no és una anècdota. De vegades m'equivoco i en lloc de dir Francesc dic Joan XXIII.

És una broma?

No, de vegades em confonc. El Divendres Sant és com un passadís que ens porta a la vida. No és un dia de funeral i prou, sinó que porta a la resurrecció. «Sia'm la mort una major naixença», canta el poeta Joan Maragall.

Sempre es poden llegir de manera diferent els evangelis?

Sempre és diferent i nou. Cada dia l'evangeli t'ha de donar la bona notícia, que sempre és nova.

«Passar de viure a conviure és, en el fons, el misteri de la Trinitat»

«El Divendres Sant és com un passadís que ens porta a la vida»

Icona de «La Trinitat». Galeria Tretiakov de Moscou.

Barcelona

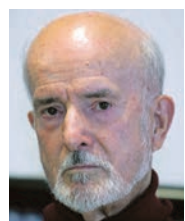
Letònia com a referent

Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians

Agustí Codinach

La Setmana s'inaugura a Barcelona amb una celebració a la catedral.

Joan Botam
President del Centre
Ecumènic de Catalunya

La setmana de pregària d'enguany per la reconciliació dels cristians se centra al voltant de la recomanació de Pere als cristians del seu temps. Recordeu, els diu, que «som cridats a proclamar les gestes del Senyor» (1Pe 2,9). Així ho ha triat la comissió de treball interconfessional de Letònia, encarregada conjuntament pel Pontifici Consell per a la Promoció de la Unitat dels Cristians i per la Comissió Fe i Constitució del Consell Mundial de les Esglésies d'elaborar l'esborrany de textos bíblics, reflexions, oracions, preguntes i propostes que, posteriorment, amb caràcter institucional havien de ser oferts a tot el món.

Letònia fou evangelitzada el segle XII per sant Meinhardt. Hi ha motius per creure, amb tot, que els letons reberen l'influx de missioners bizantins al segle X. Riga, la capital, fou de les primeres ciutats a adoptar les idees reformadores de Martí Luter. Més tard els missioners moravians foren els cridats a reanimar la fe cristiana a tot el territori. Malauradament, amb l'empara de la força, no ha faltat qui en el passat posés en dificultats la mateixa essència del missatge evangèlic. Hi han col·laborat, en benefici propi, els estats de torn invasors del país. Després d'aconseguir la independència, l'endemà de la Primera Guerra Mundial, Letònia és en l'actualitat una cruïlla de propostes confessionals. Hi trobem, entre d'altres denominacions, cristians catòlics, ortodoxos i protestants.

Un cop recuperada la independència, amb la retirada del poder soviètic, qui sap amb quant sofriment, el país s'ha fet progressivament amb una

La Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians se celebra del 18 al 25 de gener amb el lema «Proclameu la grandesa del Senyor» (1Pe 2,9). A l'arquebisbat de Barcelona serà inaugurada amb una celebració presidida per Mons. Joan Josep Omella amb la participació de representants de les diverses confessions cristianes. Serà el 18 de gener, a les 20 h, a la catedral de Barcelona.

Així mateix, la cloenda de la Setmana es farà amb una pregària interconfessional organitzada per la comunitat cristiana dels caputxins de Pompeia i el Centre Ecumènic de Catalunya. Serà el 25 de gener, a les 19.30 h, a la cripta del santuari de Pompeia, Av. Diagonal, 450, de Barcelona.

espiritualitat pròpia. Hi prevalen les aportacions del moviment ecumènic. Ho mostra la comissió preparatòria del plec de dades que configuren aquesta setmana de pregària. En primer lloc, un plantejament creient del projecte situat pel dessobre de qualsevol confessionalisme, on tothom es pot sentir a casa, i, sobretot, una visió positiva de la realitat religiosa que viu el país, com ho confirma, d'entrada, el lema escollit, tingudes en compte, amb el camí que han seguit, de baix a dalt, totes les experiències vives locals de caràcter interconfessional. Experiències de pregària, d'acolliment, de servei social, de joves i, en general, d'evangelització. Seguint-les, una per una, al llarg dels dies de la setmana, els cristians de casa nostra hi podem descobrir el clam de l'Esperit, la invitació, és a dir, que en tot i pertot siguem fidels al prec del Senyor: «Que siguem u per tal que el món cregui» (Jn 17,21).

Abecedari lul·lià

Francesc Tous Prieto

Membre del Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona

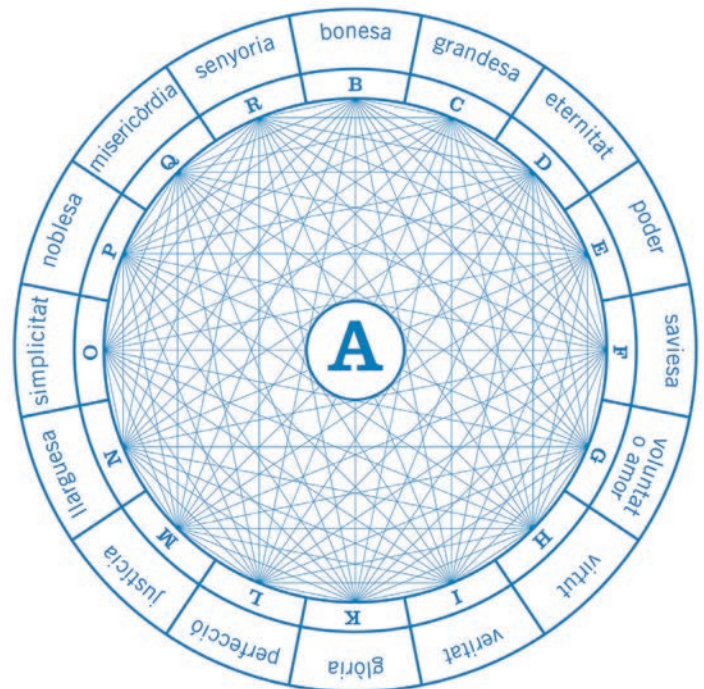

BONESA

La bonesa, o bondat, és el primer dels principis generals en què es fonamenta l'Art, el mètode d'accés al coneixement que Llull va crear i que vam presentar en el primer article d'aquesta sèrie. En l'*Art demostrativa* (1283), una de les primeres formulacions del mètode, la bondat és el primer principi de l'anomenada Figura A, una figura de forma circular que agrupa el que Llull anomena virtuts o dignitats de Déu, és a dir, els seus atributs ontològics. En versions posteriors de l'Art, com ara l'*Ars inventiva veritatis* (1290), els principis d'aquesta figura no només es postulen com a atributs de Déu, sinó també de tots els éssers creats. La bondat d'una planta, d'un animal o de l'home són semblances de la bondat del creador, són de la seva mateixa natura, si bé no es manifesten en la mateixa intensitat que en Déu. En totes les exposicions de l'Art, Llull utilitza figures o diagrames per facilitar la comprensió i l'aprenentatge del mètode, i sobretot, per mostrar les interrelacions que s'estableixen entre els diversos grups de principis que el conformen.

Als *Proverbis de Ramon* (1296) Llull defineix la bonesa de la següent manera: «Bonesa és aquella cosa per raó de la qual allò que és bo fa el bé, i per això bona cosa és ésser i mala cosa és no ésser.» Malgrat que a primer cop d'ull pot semblar una definició tautològica, cal dir que Llull tendeix més aviat a definir els éssers i els conceptes per la seva activitat pròpia, per allò que produeixen, més que no pas pel lloc que ocupen en l'escala de l'ésser o per les seves qualitats. Allò que realment defineix la bondat i que la distingeix de tots els altres éssers és que produeix bé. Per tant, fer el bé és l'activitat pròpia de la bondat, allò que la singularitza. D'altra banda, atès que la bondat, que és un atribut de Déu, imprimeix la seva semblança en tots els éssers de l'univers creat, el mal es defineix necessàriament com a absència de bé i, per tant, no pot assolir cap mena d'entitat ontològica.

Si el mal, o el pecat, fos un ésser implicaria que seria producte del bé, cosa que és un contrasentit insostenible.

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Girona

Cal actuar d'urgència a Sant Martí del Canigó

S'ha esfondrat l'accés exterior del campanar i està amenaçat l'antic dormitori

Víctor Gay
Perpinyà

A les acaballes del segle XIX, fou nomenat bisbe de Perpinyà Mons. Jules-Marie Carsalade du Pont, que malgrat no ser català d'origen es va identificar totalment amb la realitat del país. Un dels edificis de referència de la diòcesi era i és el monestir romànic de Sant Martí del Canigó, fundat l'any 1001 pel comte Guifré de Cerdanya, que dotà el cenobi d'importantes possessions, i on es retirà l'any 1035 fins a la seva mort l'any 1050. En aquell moment, el conjunt monacal presentava un estat d'abandonament fruit de la revolució francesa. Al prelat no l'espantà aquella realitat i decididament va engregar el procés de restauració, en què van participar econòmicament diverses institucions i particulars de tot el Principat. En finalitzar el seu episcopat l'any 1932, el bisbe Carsalade du Pont va deixar el llegat del monestir totalment recuperat.

Més restauracions i efectes de les recents tempestes

És sabut que el manteniment del patrimoni arquitectònic a les velles diòcesis catalanes és alhora un obligació i un repte econòmic.

La darrera campanya de restauració del monestir que domina gran part del Pirineu oriental es va portar a terme l'any 1980, fa 35 anys. Després s'han portat a terme treballs puntuals, especialment per refermar contraforts, i d'alguns murs també s'havia redactat un pla de treballs. Però el canvi de titular de la diòcesi perpinyanesa en va retardar l'aplicació.

Precisament un seguit de temporals el novembre del 2014 van provocar l'ensorrament de l'accés exterior al campanar, un dels elements de referència de l'edifici. Calia, en conseqüència, actuar amb urgència. Això també va tenir conseqüències sobre les terrasses

El monestir necessita endegar obres de millora.

d'aquella part del monestir i també està afectat l'antic dormitori, situat al damunt, i part de la teulada.

Cal un milió d'euros

Segons el servei d'economia del bisbat de Perpinyà, el conjunt dels treballs a realitzar té un pressupost d'un milió d'euros: 720.226 d'obres directes; 12.233 per les actuacions d'urgència; 142.241 per restaurar l'antic dormitori dels monjos i els teulats i 114.400 per finançar els projectes.

Immediatament després del sinistre, a les acaballes del 2014, assegurances Axa va aportar nou mil euros. Pel que fa a la resta, s'han rebut respostes favorables per part de l'Estat francès,

que aportarà 232.000 euros; La Regió, 100.000 més; el Departament (província), 140.000; la cooperativa Credit Agricole, 30.000 euros; la Société Générale (banca), 10.000; el senador per al Departament, M. Calvet, 5.000. Però fins al moment d'escriure aquestes ratlles, només l'aportació de la Société Générale s'ha fet efectiva. També s'ha demanat ajut a les institucions europees i a la Generalitat de Catalunya, de moment sense resposta. Els visitants del monestir, aproximadament trenta mil a l'any, han aportat, en els dos darrers anys, 6.600 euros. En resum, que cal recaptar 465.000 euros més per garantir el futur d'un dels monestirs més emblemàtics de les terres catalanes.

La comunitat de les Benaurances a Sant Martí del Canigó

Al monestir hi fa vida, d'ençà de 1988, una comunitat de les Benaurances, que garanteix la vida monàstica adaptada als nous temps. Van ser cridats pel bisbe de Perpinyà, Mons. Jean Chabert.

La comunitat també ofereix visites guiades en 11 idiomes. També s'hi apleguen regularment diferents institucions catòliques de les dues vessants dels Pirineus per a trobades, jornades de pregària i camps de treball.

Tot plegat, evidencia que a Sant Martí del Canigó la vida monàstica hi és present de fa més de mil anys, però ara mateix cal un esforç per garantir el futur del conjunt arquitectònic.

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

SLABBINCK

Distribuidor exclusivo para España de

veremundo@veremundo.com - **www.veremundo.com**

Partida Fancaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia)- Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

Barcelona

L'acció pastoral i la catalanitat del beat Frederic de Berga

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels caputxins

El dissabte 21 de novembre, un grup de 26 framenors caputxins encapçalat pel pare Frederic de Berga, van ser beatificats a la catedral de Barcelona.

Quan esclatà la guerra civil i la persecució religiosa el juliol de 1936, Frederic de Berga acabava de ser nomenat guardià o superior del convent d'Arenys de Mar. Afrontant tota mena de perills es refugià a Barcelona i s'ocultà en cases de benefactors, des d'on realitzà una intensa activitat pastoral clandestina. Identificat com a religiós, fou detingut per la delació de la portera de la casa on s'ocultava el 16 de febrer de 1937. Després de confessar serenament i sense ambigüitats a la patrulla de milicians la seva condició religiosa i sacerdotal, fou assassinat *in odium fidei* en un raval del barri de la Bonanova de Barcelona la nit del 16 al 17 de febrer de 1937.

L'acció pastoral i la predicació en llengua catalana

Amb la restauració de la vida religiosa i la consolidació de la vida institucional dels caputxins catalans, es produí a Catalunya un gran activisme cultural i pastoral en bona part animat pels frares catalans a través de l'acció de predicadors de gran incidència com Josep d'Alpens (que és esmentat en les obres de Salvador Espriu), Rupert M. de Manresa, Frederic de Berga i Pius d'Igualada. Aquest darrer predicà en indrets que no s'havien recorregut des de les campanyes decimonòniques que havien realitzat sant Francesc Coll i sant Antoni M. Claret.

L'any 1923, durant la dictadura de Primo de Rivera, essent ministre provincial dels framenors caputxins de Catalunya el pare Frederic de Berga volgué manifestar en un escrit que els religiosos caputxins havien optat per donar un tarannà de catalanitat a la seva irradiació pastoral i cultural directament vinculada a la Renaixença: «L'esclat de la nostra vida [caputxina] fou tan fort com la que esclatava arreu de Catalunya en els seus diferents aspectes. No cal oblidar que la constitució de la nova Província coincidí amb el ressorgiment general de la Pàtria a nivell institucional.» Aquesta opció dels caputxins a favor del catalanisme cultural ocasionà la intervenció directa de la Cúria Generalícia dels caputxins, pressionada pel Govern espanyol, car els frares de Catalunya, addictes al moviment cultural de la Renaixença, havien començat a bandejar la predicació en castellà i, alhora, maldar per aprofundir i millorar els continguts doctrinals de la predicació. Per exemple l'any 1911, el pare Frederic de Berga predicà a l'església del monestir de Pedralbes a propòsit dels continguts doctrinals del text de la *Visita Espiritual a Nostra Senyora de Montserrat*, pel Reverent P. Frederich de Berga, O.M.C., qui glosarà cadascuna de les depreca-

«Els èxits i prosperitats assolits fins ara ens induiran a afirmar amb més entusiasme la nostra personalitat catalano-caputxina»

cions, elaborades pel bisbe Josep Torras i Bages. Aquestes prèdiques es produïen en una circumstància històrica en què s'afermava arreu de Catalunya l'ús pastoral de la llengua catalana, especialment durant les missions populars, malgrat la duresa, la incomprensió i l'anticatalanisme que els frares catalans trobaren en el ministre general de l'Orde, el pare Venanci de Lisle-en-Rigault i, sobretot, l'oposició que els frares trobaren en la persona del bisbe de Barcelona, Enric Reig Casanova, qui es mostrà tot-hora molt neguitós pel catalanisme dels caputxins desenvolupat «a lo Cambó».

En efecte, el bisbe Reig el febrer de 1917 escriví al nunci Ragonesi, planyent-se que Frederic de Berga s'hagués negat a predicar en castellà a la catedral, en ocasió de les missions populars que se celebraven a Barcelona. Finalment, el bisbe de Barcelona, inquiet per l'èxit pastoral dels caputxins, aconseguí, a finals de l'any 1917, a través de la Nunciatura de Madrid, que el cardenal prefecte de la Congregació de Religiosos, Giulio Tonti, determinés que els pares Miquel d'Esplugues i Rupert M. de Manresa fossin allunyats de Barcelona, acusats de «catalanisme»; tanmateix, el llavors ministre provincial, pare Fermí de la Cot, amb gran sagacitat, es limità

a complir «literalment» les disposicions romanes i escriví al ministre general, pare Venanci de Lisle-en-Rigault, que quan la salut li ho permetés el pare Rupert estava disposat «a sortir temporalment de Barcelona» (se l'envià uns dies al convent de Sarrià!), i que el pare Miquel d'Esplugues ja es trobava fora de Barcelona, puix que el convent de Sarrià ja «està rigorosament fora de la ciutat de Barcelona», car fins l'any 1921 Sarrià era un municipi independent, amb institucions pròpies, no annexat a Barcelona. En aquella circumstància el pare Fermí de la Cot es negà a executar el decret de forma més contundent, per motius de consciència, car sabent que es tractava d'una injustícia, es limità a executar-lo «literalment» i, alhora, «sagaçment», obrant amb aquella independència i serenor que caracteritzà els caputxins catalans de la restauració, que fins el setembre de 1913 comptaren amb un aliat incondicional a Roma en la persona del cardenal Vives i Tutó.

En el context de la restauració institucional de la Província caputxina de Catalunya, el pare Frederic de Berga es relacionà amb personalitats de la cultura catalana com, per exemple, el prestigiós rander i dibuixant Marià Castells, o els destacats escriptors Joaquim Ruyra i Joaquim Cases-Carbó. Aquest darrer, sembla que per iniciativa del beat Frederic de Berga, endegà l'any 1915 la primera traducció catalana del *Càntic de les Criatures de Sant Francesc*. Uns anys abans, el 1910, Cases-Carbó dedicà al pare Frederic els assaigs nacionalistes titulats *Catalònia* (Barcelona: Imp. L'Avenç 1915) amb aquests termes: «Al Pare Frederic de Berga, caputxí. Record d'afecte de Joaquim Cases-Carbó.»

El nou beat Frederic de Berga, inserit en el moviment cultural de la Renaixença, durant el mes de novembre de 1906 pronuncià algunes homilies de caràcter patriòtic i reivindicatiu, com les prediques durant la cerimònia inaugural de la restauració de l'església romànica de Sant Martí Sarroca. De guisa força semblant fou també de to patriòtic la prèdica mariana que tingué l'agost de 1916 durant la novena preparatòria per la coronació canònica de la Mare de Déu de Queralt, ara fa cent anys.

A propòsit d'aquest compromís amb la vida cultural i social de Catalunya, manifestà que «per tenir veritable consciència del que som i valem, n'hi ha prou amb tenir-la del lloc on hem nascut, de l'hàbit que portem i del que hem fet fins ara. Som catalans i som caputxins, la sang que circula per les nostres venes, l'hàbit que vestim i la terra que trepitgem ens diran, de sobres, si podem renunciar a res d'això que constitueix el nostre ésser; els èxits i prosperitats assolits fins ara ens induiran, altrament, a afirmar cada dia amb més entusiasme la nostra personalitat catalano-caputxina.»

Beatificació dels caputxins a la catedral de Barcelona.

Cebrià Maria Pifarré, monjo de Montserrat

Maria Antònia Arbós i Via
Metgessa i psicòloga

Cap a finals de novembre (2015), el pare Cebrià Maria Pifarré em va cridar per demanar-me un favor. Afeblit per la malaltia, volia que l'ajudés a transcriure un petit text que reflectís, amb paraules seves i en tercera persona, el que per a ell havia estat fonamental a la vida que ara veia esvair-se. Desitjava que es publicués a *Catalunya Cristiana*. Vaig pujar al monestir una tarda freda de desembre. Al cel, molt tènue, els núvols hi dibuixaven una franja taronja-rosada-vermella que em va fer recordar que ell sempre deia que, si un dia el buscàvem, el trobaríem entre aquells colors i aquells cels.

«Cebrià Maria (Ignasi) va néixer a Barcelona (1940), i als 18 anys, després de la formació humanística al Seminari de Barcelona, ingressà al noviciat de Montserrat. Durant sis anys la vida dels joves estudiants a Montserrat era monestir endins. El pare Cebrià Maria, a més de la formació espiritual, i disposant de molt temps, ho aprofità per impregnar-se de la litúrgia (Romano Guardini, Odo Casel, Cipriano Vagaggini, Louis Bouyer). El colpiren profundament les lectures d'Henri de Lubac sobre l'Església i de Paul Evdokimov. D'aquest darrer n'admirà la grandesa del cristianisme rus, del qual també copsà els límits. Més endavant, completarà la lectura d'autors ortodoxos, sobretot Olivier Clément. Del 1967 al 1969 estudià al Pontifici Ateneu de Sant Anselm, de Roma, on el professor Magnus Löhrer li donà claus de lectura per entendre millor Karl Barth i Karl Rahner. En tornar al monestir col·laborà en la pastoral del santuari, i des del 1972 donà classes sobre el monaquisme cristià antic al noviciat del monestir. En una anada a Taizé descobrí el rostre pasqual d'una comunitat, i la trobada personal amb Roger Schutz, el prior, el portà a valorar la senzillesa de tracte i una alegria espontània. En un moment en què els moviments especialitzats d'acció catòlica es van dissoldre, amb els pares Daniel Codina, Lluís Planas, Jordi

Castanyer... organitzaren les trobades de Santa Cecília per a joves. Durant aquests anys, la vetlla de Santa Maria s'omplia a vessar de jovent. El 1980 anà a Terra Santa, a Tantur (Betlem), on passà gairebé dos anys. El contacte directe amb la litúrgia bizantina el portà a estimar més la tradició cristiana oriental. El 1985 defensà la tesi doctoral a Roma, sobre la Cristologia d'un pare llatí del segle V, Arnobi el Jove. En aquesta etapa, sense deixar el contacte amb grups juvenils, donà classes de Teologia a Montserrat, no sense

Al cor duia la comunitat, que l'ha configurat i que tant estimava

l'estímul d'autors com Jürgen Moltmann o Gerhard Ebeling. Requerit per col·laborar amb l'hostatgeria de Montserrat i el monestir del Miracle, animà grups de recés, sobretot per Setmana Santa i l'estiu. En aquest moment aprofundeix l'estudi del Nou Testament, cosa que donarà a la seva reflexió espiritual més robustesa. Fruit dels cursos que va donar a l'Iscreb, és l'extens volum sobre patristica (*Literatura cristiana antiga*) que publicà més tard, amb voluntat de claredat i sensibilitat pastoral. Els darrers anys se li diagnosticà una anèmia molt severa. Durant el primer any encara va participar en la vida de comunitat, en el segon hagué de deixar, no sense dolor, totes les activitats.»

Encara voldria dir que amb el pare Cebrià Maria ens coneixíem de fa molts anys quan, adolescent, jo pujava a Montserrat amb altres companyes de Vilafranca. A base de convivències en grup petit, de les trobades de joves a Santa Cecília, de cursos, de recessos, va anar tenint un paper fonamental que va ajudar a vertebrar-nos, i a fer-me i fer-nos tal com som. Amb els anys travàrem una amistat esplèndida, molt rica en converses.

La glòria de Déu és que l'home visqui, i la vida de l'home és la visió de Déu, deia sant Ireneu. Ell semblava subscriure-ho i ho sabia transmetre. Com agradava a Karl Barth, el recordo sempre amb una mà a la Bíblia i l'altra al diari. Amb un zel únic per al coneixement minuciós i per mirar de viure i transmetre un cristianisme creïble, bell. Al cor duia el monestir, la comunitat tota, que l'ha configurat i que tant estimava, i una pregària incessant. Amb la mirada fixa en Jesús, i des d'una rara fragilitat vigorosa, molt única, maldà sempre per fer sorgir una vida amb majúscules on la bondat, la finor d'esperit, l'amistat, la sobrietat i la bellesa hi fessin estada. La pèrdua sensible ens entristeix. Ens queda l'agraïment, i la possibilitat, en el que ens és factible, d'agafar-ne el relleu. Parafrasejant l'epístola als filipencs: sigui quin sigui el punt on hem arribat, avancem junts en la mateixa línia.

La bondat a la cara

P. Josep-Miquel Bausset
Monjo de Montserrat

Sensible i atent, amable i afable, senzill, humil i ple de tendresa, el P. Cebrià Pifarré ha deixat aquest món per anar a l'encontre del Déu que des de sempre l'ha estimat i que el va cridar a la vida monàstica.

Nascut a Barcelona el 16 d'abril de 1940 al si d'una família cristiana amb quinze fills, l'Ignasi Pifarré (el seu nom civil) va entrar al Seminari Menor de la Conreria el 1951 i al Seminari Major el 1956, fins que ingressà a Montserrat el 1958. Va fer la professió temporal el 6 d'agost de 1959, la solemne, el 15 d'agost de 1962 i va ser ordenat

prevere el 29 de juny de 1965. Llicenciat en Teologia pel Pontifici Ateneu Sant Anselm de Roma, va obtenir el grau de doctor amb una tesi sobre la Cristologia d'Arnobi el Jove, un autor llatí del segle V.

El P. Cebrià Pifarré, que va ser mestre de novicis de Montserrat de 1972 a 1980, va tenir una gran irradiació pastoral, ja que acollí una multitud de joves en les anomenades *convivències*, per compartir la fe amb nois i noies que passaven un o dos dies a la nostra hostatgeria, i també a les Trobades de Joves de Santa Cecília.

Del 1980 al 1982, anà a l'Institut Ecumènic de Tantur, a Jerusalem, on va fer l'experiència de l'ecumenisme i on

descobrí les litúrgies orientals. També passà un temps, del 1990 al 1993 al monestir de Samos, com a mestre de novicis i després, a Montserrat, va ser ajudant del P. Abat Cassià, que era el mestre de novicis.

A Montserrat va fer classes de Teologia dogmàtica i de Litúrgia, i el seu mestratge també l'exercí a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona, a la Facultat de Teologia de Catalunya, a l'Institut de Teologia Espiritual i a d'altres centres. Per altra part, amb discreció, senzillesa i saviesa, el P. Cebrià acompanyà espiritualment nombroses persones, tant per mitjà dels exercicis espirituals, com amb un guiatge personal. Va col·laborar en el programa de Ràdio Estel, conduït per Rosa Deulofeu, *Mar de claror*. Les conferències i recessos, com a tasca pastoral, i la reflexió teològica plasmada en

les obres que va escriure, sobretot en la *Literatura cristiana antiga*, estaven amarades, com va dir el P. abat Josep M. Soler en el funeral del P. Cebrià, «en la pregària i en la vida de monjo».

Sensibilitzat amb els pobres i els senzills, l'ecologia i la litúrgia, i atent a tots els qui sofrien, el P. Cebrià era conscient de la necessitat de l'Església de ser una llar oberta a tothom, sobretot als qui sofrien, per tal de mostrar la misericòrdia d'un Déu que és Pare. I per això declarava en una entrevista a la premsa: «El Regne de Déu és la comunió amb els pobres.»

Fidel a Déu i testimoni del goig de l'Evangeli, el P. Cebrià, com diu una cançó de Raimon, portava «la bondat a la cara», i amb «els llavis dibuixant un somriure», i amb la seva senzillesa i saviesa de cor, mostrava a tothom la gran misericòrdia de Déu.

Arqueòlegs de la música

IFMuC posa a l'abast públic i en línia l'inventari dels fons musicals de Catalunya

Joan Andreu Parra

Milers de partitures romanen encara silencioses als arxius de diverses esglésies i catedrals catalanes. Formen part d'un vast tresor musical encara per descobrir i que està començant a recuperar-se a través de l'inventari de fons musicals de Catalunya, l'IFMuC. El professor Josep M. Gregori, impulsor del projecte, explica que tenen localitzats 408 fons musicals i que fins ara s'ha abordat l'inventari de 42 d'aquests fons, és a dir, escassament un 10 per cent. Això ha permès descobrir manuscrits d'un miler de compositors catalans dels segles XVII a XX entre els quals destaquen autors com Tomàs Milans, Carles Baguer, Felip Olivelles o Joan Crisòstom Ripollès. El repertori correspon principalment a la música sacra que els antics mestres de capella i organistes interpretaven als temples.

A diferència d'altres països europeus, Catalunya està encara molt endarrerida en la recuperació de la memòria cultural musical. El professor Gregori aporta com a prova els gairebé cent anys que han passat entre la primera catalogació per part de Felip Pedrell (*Catàlech de la Biblioteca Musical de la Diputació de Barcelona*, 1908) i la catalogació del fons musical de la catedral-basilica de Terrassa, editat el 2007.

IFMuC és «la primera pedra per construir la memòria musical dels nostres avantpassats», explica Gregori, que va defensar-lo com «un projecte de país» en la presentació que va fer-se a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC). En efecte, els beneficis del projecte abasten els estudiosos, que podran iniciar nous treballs de recerca; els artistes, que podran conèixer i tenir la possibilitat d'interpretar noves partitures; els amants de la música, que podran gaudir de nous repertoris; i el món educatiu, que permetrà incorporar nous autors a la història de la música.

Aventura generosa

Tota empresa d'aquesta envergadura requereix moltes mans i persones tenaces que estirin el carro i que mantinguin la fe, assumint que probablement no en veuran la materialització final en vida. Abans d'arribar a l'IFMuC hi ha unes bases prèvies de recerca arqueològica del patrimoni musical: les que van posar el professor Francesc Bonastre i els seus equips, juntament amb Maria Ester-Sala i Josep M. Vilar que, a través dels seus articles i publicacions, comencen a reclamar a l'administració intervencions d'urgència per recuperar el patrimoni musical. El continuador d'aquesta labor és el catedràtic de Patrimoni Musical a la Universitat Autònoma de Barcelona, Josep M. Gregori.

Gregori recorda que els primers passos de l'IFMuC van fer-se el 1986 quan l'organista del Sant Esperit de Terrassa, Joan Casals, va convidar-lo a visitar el fons musical de la basílica «per mirar de veure què es podia fer per ordenar-lo i posar-lo a l'abast dels

Josep M. Gregori (UAB),
Marta Grassot (Orfeó Català)
i Josep Borràs (Esmuc).

Sonata per a forte-piano de Carles Baguer (1768-1808), còpia de finals del segle XVIII.

músics i estudiosos». Per ordenar els manuscrits que sorgien dels lligalls empolgats, Gregori va inventar-se unes pràctiques de lliure assistència que van facilitar la participació de diversos estudiants interessats en conèixer el repertori del XIX i en les quals «en vam aprendre tots».

A partir d'aquí es va reorientar l'assignatura de Patrimoni Musical fent-la eminentment pràctica i, per tant, va permetre portar més estudiants als fons i que alguns d'aquests fessin treballs de recerca. Després de Terrassa, Gregori i els estudiants van plantar el camp base als Caputxins de Sarrià (2001) per submergir-se en el fons musical Bernat Calbó Puig. Tot seguit van anar creant cèl·lules de treball que intervenien en altres fons propers als llocs de residència dels estudiants, com ara Ripoll. El 2004 arribaria el torn de la catalogació del fons musical de la basílica de Santa Maria del Pi.

L'accés als 42 fons musicals ha pre-

sentat certes dificultats ja que una bona part era de titularitat eclesiàstica i, per tant, no eren fons d'abast públic. En aquest sentit, ha calgut tota una tasca de relacions públiques per posar-se en contacte amb els rectors i convèncer-los de la necessitat d'intervenir en l'ordenació i catalogació dels fons. La catalogació de tretze dels fons s'ha concretat en vuit llibres publicats en una col·lecció.

El patrimoni, a l'abast

El web ifmuc.uab.cat representa la culminació de tot aquest treball, ofereix accés obert a una base de dades amb més de 10.000 registres d'obres musicals i la seva localització. Els registres de cada col·lecció es classifiquen en manuscrits d'autor i anònims, llibres corals i llibres de faristol i impresos d'autor i anònims. De cada obra hi ha l'incipit o els primers acords, tot i que la partitura encara no està disponible. De

fet, el somni final dels promotors i per al qual estan buscant els recursos econòmics i humans és poder digitalitzar les partitures i «convertir el repertori musical dels fons catalogats en una biblioteca digital».

IFMuC també contribueix a divulgar el coneixement d'aquests compositors catalans fins ara pràcticament desconeguts, ja que en molts casos s'ha creat una entrada de l'autor a la Viquipèdia en què s'explica la biografia a partir de les fonts de documentació històrica i repertori compositiu contingudes en els catàlegs IFMuC. Gregori subratlla que el web «facilita la tasca als investigadors, però qui dona difusió al repertori són els intèrprets i els gestors que ho incorporen als programes musicals. La musicologia ha d'estar al servei de la música, s'hi ha d'encarnar». En aquest sentit, el director de l'ESMUC, Josep Borràs, va dir a la presentació que es faran «càpsules formatives i concerts» a partir de les partitures més destacables dels fons musicals.

En aquesta línia, la voluntat és difondre les joies musicals trobades als fons a través de la col·lecció *Mestres catalans antics. Quaderns dels Fons musicals de Catalunya*. Això permetrà que «l'immens tresor sonor que roman momificat en els fons dels arxius del país, pugui sortir de forma progressiva a la llum a fi de ser interpretat». Fins al moment s'han editat sis d'aquests quaderns.

Una de les primeres alumnes que va participar en aquesta tasca de catalogació del patrimoni musical, Marta Grassot, és ara responsable del Centre de Documentació de l'Orfeó Català. Allà estan aplicant la mateixa metodologia que a l'IFMuC per inventariar i digitalitzar el llegat musical enorme de l'entitat, que es calcula en uns 20.000 documents.

L'accés al web és <http://ifmuc.uab.cat>.

L'Any Ramon Llull arriba als instituts a través del projecte educatiu Enllulla't

Es tracta d'un programa amb recursos en línia adreçat a estudiants de 3r d'ESO

Redacció
Barcelona

En el marc de la commemoració de l'Any Ramon Llull, la Fundació Carulla i la Fundació Catalunya la Pedrera han unit esforços per impulsar el programa educatiu Enllulla't durant el curs 2015-2016. Produït per Idealúdica amb l'assessorament del filòleg Joan Santanach, comissari de l'Any Llull, es tracta d'un programa destinat a estudiants de 3r d'ESO amb la voluntat d'oferir-los una visió de conjunt de la figura i l'obra de Ramon Llull.

«El viatger», «L'autodidacta», «El lògic», «L'investigador» o «El dialogant» són alguns dels noms de les unitats didàctiques que ha desenvolupat Idealúdica i que es poden aplicar a assignatures tan diverses com Geografia i Història, Biologia i Geologia, Educació Plàstica i, evidentment, Llengua i Literatura catalanes. Cada unitat didàctica ofereix un episodi rellevant de la biografia de Llull, un fragment de l'obra del savi mallorquí que pugui resultar interessant als alumnes i la descoberta d'un valor amb què va inspirar-se la seva vida.

Un programa vinculat a valors

L'objectiu d'Enllulla't és que els alumnes es familiaritzin amb la vida i l'obra de l'escriptor i filòsof mallorquí i en coneguin la importància literària i històrica i que alhora treballin la relació entre els valors que s'hi poden descobrir i la seva pròpia vida quotidiana.

El programa es compon de nou unitats didàctiques independents però complementàries que en faciliten l'aplicació modular. Cada centre educatiu pot triar

Produït per Idealúdica i amb l'assessorament de Joan Santanach, es pot aplicar a vuit matèries diferents del currículum escolar

quines unitats didàctiques incorpora i en quin moment de la seva programació del curs escolar.

Els temes i els continguts de cada unitat han estat específicament dissenyats per promoure el treball per competències i perquè es puguin desenvolupar en el marc d'una matèria concreta. Enllulla't proporciona un material d'aplicació transversal per repartir la càrrega lectiva en les diverses àrees de coneixement del currículum escolar, sense centrar-se exclusivament en les àrees que solen ocupar-se de Ramon Llull, les de Llengua catalana i Literatura.

La pàgina web www.enllullat.cat facilita l'accés obert a la guia didàctica amb les orientacions curriculars per als docents, les fitxes didàctiques per al professor amb la descripció i la seqüència de les activitats d'ensenyament-aprenentatge, les fitxes amb les activitats per a l'alumnat i els arxius de text i d'àudio amb els episodis biogràfics de Llull. Així mateix, permet que els centres educatius que duen a terme Enllulla't comparteixin la seva experiència en la galeria de Murals Creatius i que els alumnes participin en el Concurs literari de creació de faules, els guanyadors del qual podran gaudir d'estades familiars a Món Sant Benet i al Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí.

«Nunc stans», al Museu Frederic Marès

Redacció / Barcelona

Fins al proper 21 de febrer, es pot visitar al Museu Frederic Marès, de Barcelona, l'exposició temporal *Nunc stans*. Visitants al Museu Frederic Marès, que fa dialogar les peces de la seva prolífica i diversa col·lecció permanent amb obres del fons de la Col·lecció "la Caixa" d'Art Contemporani.

Nunc stans proposa sis intervencions d'art contemporani repartides pel museu, tot posant de manifest el contrast entre col·leccionisme constructor de discursos i l'anacronisme desafiant, de manera que amfitrions i hostes es fan de mirall i evidencien que allò vell no ha envellit tant i que allò nou no és tan nou.

Les obres cedides per a l'ocasió per l'Obra Social "la Caixa" són *Llepar i ensabonar* (1993), de Janine Antoni; *Suport amb marededéus* (1987-1989), de Katharina Fritsch; *Mare de Déu negra amb bessons* (2006), de Vanessa

Beecroft; *Copa* (1992), d'Eva Lootz; *Dones damunt de sabates de plataforma* (1992), *Anell* (1992) i *Làmpada* (1999), d'Ana Laura Aláez, i *Omplir forats amb forats II* (1993) d'Asta Gröting.

Atracció pel contrast

«*Nunc stans* té la força del contrast, de la intriga i de la recerca a les palpentes, per tal d'ajudar-nos a trobar uns moments fugissers de plaer o de revolta. Quan ja fa temps vàrem començar a pensar en aquesta exposició, l'objectiu sempre va ser el d'atreure nous públics, i ben especialment un públic jove que pogués sentir atracció pel contrast i el xoc estètic. Em sembla que el resultat ha estat a l'alçada de les expectatives, si no les ha sobrepassat», explica en el catàleg Antoni Gelonch, president del Cercle del Museu Frederic Marès.

L'expressió *Nunc stans* remet a una

Agustí Codinach

El propòsit d'aquesta exposició és la força del contrast, de la intriga i de la recerca a les palpentes

cèlebre locució llatina del filòsof romà Boeci, que invoca el present etern. Les peces estan presentades sota epígrafs tan suggeridors com ara «L'etern i l'efímer», «L'aura del *souvenir*», «La mare reina», «El Sant Greal», «El gènere com a artífici» i «Forats negres».

Dotze pel·lícules de temàtica espiritual

Recomanem un film per a cada mes del nou any

Mn. Peio Sánchez

El 2016 hi ha prevista una sèrie d'estrenes interessants de pel·lícules de temàtica espiritual. Us n'ofereim la següent selecció

«RESUCITADO», de Kevin Reynolds.

El protagonista segueix un centurió romà agnòstic amb la missió d'investigar la desaparició del cos de Jesucrist i els creixents rumors sobre la resurrecció del Messies. Es tracta d'un relat bíblic de suspens, protagonitzat per Joseph Fiennes, Tom Felton, Peter Firth i les espanyoles Leonor Watling i María Botto. És el nou treball de Kevin Reynolds, responsable de títols com *Robin Hood*, *príncep dels lladres* o *Waterworld*.

«CRÓNICAS DE NARNIA: LA SILLA DE PLATA», d'Andrew Adamson.

Està basada en la paràbola del sembrador. Aquest cop, Aslan demana a Eustace que torni a Nàrnia amb la seva companya de classe, Jill Pole. Allí obtenen quatre senyals per trobar el príncep Rilian, que està perdut. Eustace, Jill i Charcosombrío s'enfronten a molts perills abans de trobar Rilian i alliberar-lo de l'encanteri de la Bruja de la Sanya Verde. Ella és capaç de convertir-se en serp i és l'assassina de la mare del príncep i esposa del rei Caspian X.

«SILENCE», de Martin Scorsese.

Segona meitat del segle XVII. Dos joves jesuïtes viatgen al Japó cercant un missioner que, després de ser perseguit i torturat, ha renunciat a la fe. Ells mateixos viuran el suplici i la violència amb què els japonesos reben els cristians. Basada en la novel·la de Shusaku Endo, Martin Scorsese ha esperat vint-i-tres anys per dirigir aquesta pel·lícula excepcional.

«THE PASSION OF AUGUSTINE», de Léa Pool.

En un petit col·legi de monges situat al Quebec rural, la mare Augustine ofereix una educació musical a les joves sense que tenir-ne en compte l'origen socioeconòmic. Això no obstant, amb els canvis que s'albiren arran del Concili Vaticà II i «la revolució tranquil·la» del Quebec, el futur de l'escola està en perill.

«FULL OF GRACE», d'Andrew Hyatt.

Els darrers dies de la vida de Maria a la terra acompanyant la primera comunitat cristiana, amb serioses dificultats per consolidar la fe. Aquest és l'argument de la pel·lícula; una reconstrucció de ficció que pot tenir molt a veure amb la realitat del cristianisme primitiu.

«SPOTLIGHT», de Thomas McCarthy.

Basada en una història real, narra com un equip de reporters del *Boston*

«BIAGIO», de Pasquale Scimeca.

Es tracta de la història de Biagio Conte —el fundador de la Missió de l'esperança i la Caritat—, tot un itinerari espiritual. Fill d'una família de constructors, el 1990 viu una profunda crisi que el porta a viure com a ermità a les muntanyes de l'interior de Sicília. A Palerm, la seva ciutat natal, descobreix la situació de molts pobres. Així s'inicia la Missió de l'Esperança i la Caritat amb tres comunitats al servei dels últims entre els últims.

Globe va destapar els escàndols de pederàstia comesos durant dècades per uns capellans de Massachusetts, acusacions que l'arxidiòcesi de Boston va intentar ocultar i que van sacsejar l'Església catòlica en el seu conjunt. *Spotlight* va obtenir el premi SIGNIS al Festival de Venècia del 2015.

«LAS CARTAS DE TERESA DE CALCUTA», de William Riead.

Una fidel adaptació del llibre *Madre Teresa: ven, sé mi luz*, editat pel postulant de la causa de canonització, Brian Kolodiejchuk. En aquesta pel·lícula biogràfica es descobreix la forscor interior de la Mare Teresa, que la va acompanyar durant molts anys i que es va plasmar a les cartes. Se'ns mostra el procés de discerniment per fundar la congregació de les Missioneres de la Caritat i els reptes interns i externs als quals va fer front en el seu servei als pobres perquè ningú morís

en soledat i sense amor.

«IGNACIO: THE FIRST JESUIT», de Paolo Dy.

Una pel·lícula sobre el fundador de la Companyia de Jesús. Es tracta d'una mirada incisiva i emocionant sobre la seva vida explicada per un jove capellà que va ser assignat per defensar-lo davant la Inquisició espanyola. Ens trobem amb el veritable home rere la llegenda, des del període de transformació d'un jove impetuós fins a esdevenir mestre espiritual, líder carismàtic d'un orde que adaptaria la missió de l'Església al segle XVI. La pel·lícula mostra també com Ignasi teixeix la seva obra mestra: els *Exercicis Espirituals*.

«SECRETOS DE GUERRA», de Dennis Bots.

Països Baixos, 1943. Tot i que el país està sent ocupat, per a Tuur i Lambert

(tenen 12 anys) la guerra no és més que una fantàstica inspiració per als seus jocs entre els boscos i misterioses coves. Maartje, una divertida noia, arriba a la ciutat. Els pares d'ells són un nazi, un militant de la resistència i un jueu, que intenten traspassar l'enemistat que senten entre ells als seus fills. Però hi ha un camí insospitat de reconciliació.

«THE HEILER», de Paco Arango.

La vida d'Alec a Anglaterra és un desastre. *El Curandero*, la botiga de reparació elèctrica, s'està enfonsant, deu diners a gent equivocada, la seva vida afectiva és un embolic i a més beu sense control. Inesperadament, un home, Raymond, apareix a la seva vida i diu que és el seu oncle. Raymond té una proposta per a Alec: li pagarà tots els deutes a canvi que es traslladi a Nova Escòcia per un any. Allí al *curandero* d'electrodomèstics el confonen amb un altre tipus de guaridor.

«SE DIO VUOLE», d'Edoardo Galle.

Thomas és un famós cirurgià del cor, ateu i racionalista. Casat, té una filla adolescent i un fill, Andrea, brillant estudiant de medicina. Un dia Andrea reuneix la família per comunicar-los que vol ser sacerdot i que entrarà al seminari. I aquí comença una aventura de dissuasió perquè el jove canviï d'opinió. Aquesta comèdia italiana aborda un procés de conversió i com Jesús pot tocar el cor i canviar la vida d'una persona. Una pel·lícula valenta per a un món secularitzat.

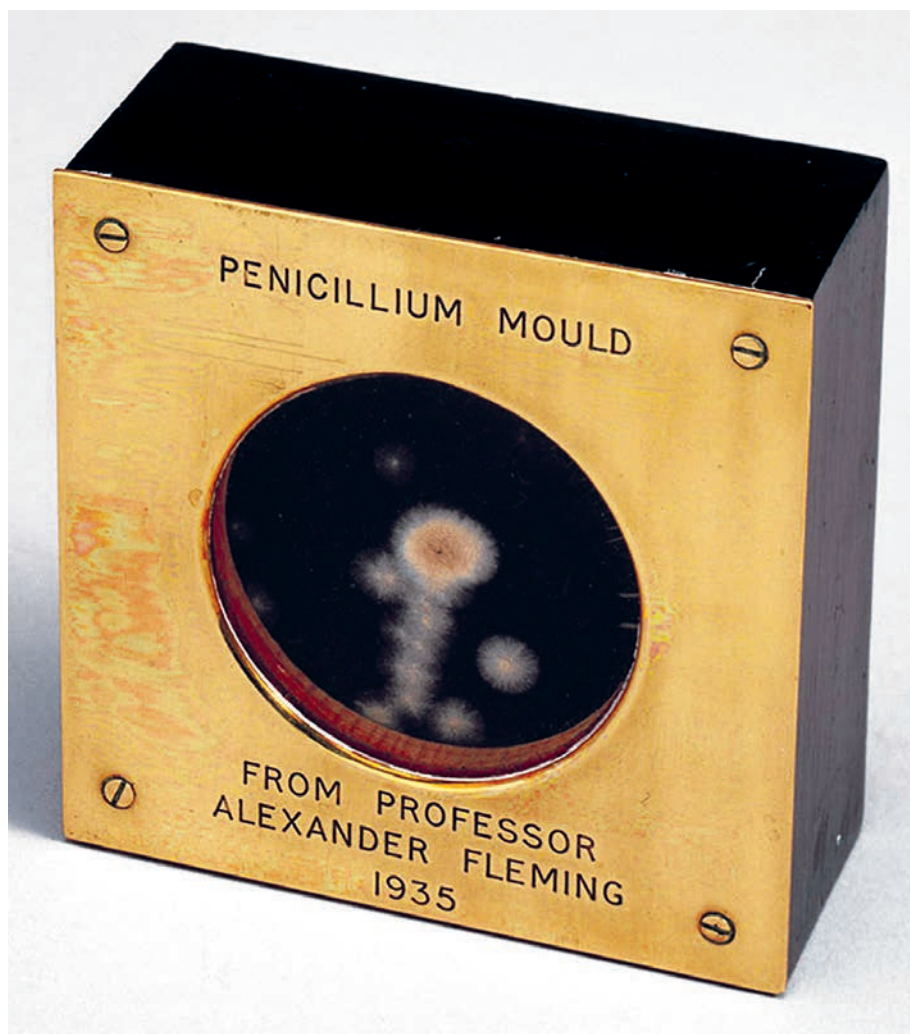

Actualitats científiques

Els antibiòtics ja són un problema

Estic segur que la major part dels nostres lectors es deuen haver estranyat del títol que hem posat aquesta setmana al nostre article. Un problema, els antibiòtics? Si han estat la bona solució per a la gran majoria de malalties infeccioses! Sí, és veritat, teniu raó... fins fa poc. D'ençà que el 1929 Alexander Fleming va descobrir la penicil·lina, s'han pogut guarir moltes malalties gràcies a aquesta troballa i a les que segueixen del mateix tipus. Però ha passat una cosa que ja el mateix Fleming va prevenir com a possible el 1945, quan li lliuraren el Premi Nobel de Medicina. Va advertir que, com que els bacteris tenen una gran capacitat de mutar-se, calia tenir present la facilitat amb què poden generar resistències i esdevenir indomables a l'acció de l'antibiòtic.

Doncs bé, això és el que ha estat passant. No es va fer, de moment, gaire cas de l'advertència de Fleming, i s'ha usat i abusat dels antibiòtics amb la conseqüència que ara ja hi ha multitud de bacteris infecciosos que hi són ben resistents. Els antibiòtics que tenim ja no hi poden fer res. Es deia que sense antibiòtics no hi havia medicina moderna. És cert que han guarit multitud d'infeccions i salvat moltes vides, però també és veritat el que afirma Danilo Wo Fo Wong, director del Programa de Control de Multiresistències a Antibiótics de l'OMS: «Si no comencem a prendre mesures significatives per millorar la prevenció de les infeccions i també per canviar la manera com produïm,

Mostra original de floridura de penicil·lina presentada per Alexander Fleming.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

prescrivim i utilitzem els antibiòtics, el món perdrà aquests avenços de la salut pública global. I les implicacions que això tindrà seran devastadores.»

I per què es diu, això? Els bacteris es reproduïxen molt de pressa, alguns cada 20 minuts, i en el procés se solen produir mutacions espontànies que poden donar lloc a bacteris resistents. En un principi aquestes resistències no eren un gran problema, perquè el desenvolupament de nous antibiòtics es feia a un ritme superior al que els bacteris necessitaven per prevenir els seus efectes. Però amb els anys la cosa s'ha anat complicant. Ens trobem ara que des del 1987 no ha sortit cap nova família d'antibiòtics, mentre que els existents van deixant de mica en mica de ser efectius. No és estrany que el Fòrum Econòmic Mundial posi les resistències antimicrobianes com un dels perills més importants del planeta, al mateix nivell que el canvi climàtic, la crisi per l'aigua o la guerra atòmica. Per això l'OMS (Organització Mundial de la Salut) enguany ha publicat un Pla d'Acció Global enfront de la Resistència Antimicrobiana cominant els països a fer-hi el que calgui. El Regne Unit i els Estats Units ja han fet inversions multimilionàries per investigar nous antibiòtics.

No hem de ser pessimistes, és clar, però tinguem present el que hi ha en tot això. I siguem agraïts als antibiòtics existents que han salvat tantes vides i potser també a nosaltres ens han guarit de més d'una infecció...

Tradicions remeieres

La caputxina és molt aperitiva

Els frares caputxins de Catalunya van desenvolupar la seva tasca missionera ad gentes ja en temps del rei Carles II amb la famosa missió de Trinitat i Guaiana (anys 1680-1817). A ultramar els frares conegueren noves plantes que les introduïren a casa nostra, les unes per la seva bellesa estètica, i les altres per les seves propietats mèdiques, remineralitzants o vitamíniques. Els caputxins en les col·lacions vespertines en els dies de dejuni solien prendre alguna fruita i, sobretot, *l'enciamet dels caputxins de totes les herbes*, que era una barreja de verdures i d'hortalisses tendres trossegades, amanides (: ensiamades) amb oli, sal, vinagre o agràs, i que eren molt refrescants i riques en vitamines. La barreja efectuada solia ser de fulles de lletuga o d'escarola amb creixens, morritort, lletsons, verdolagues, agreta i, sobretot, fulles de caputxines.

La caputxina (llat., *Tropaeolum majus*, o morritort d'Índies; cast. *capuchina*) és una planta originària d'Amèrica del Sud i és força olorosa. Les tiges tendres són gustoses i les flors molt vistoses. La llavor, quan és verda, s'assembla a un pèsol, i confitada amb vinagre i sal és de gust

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels caputxins

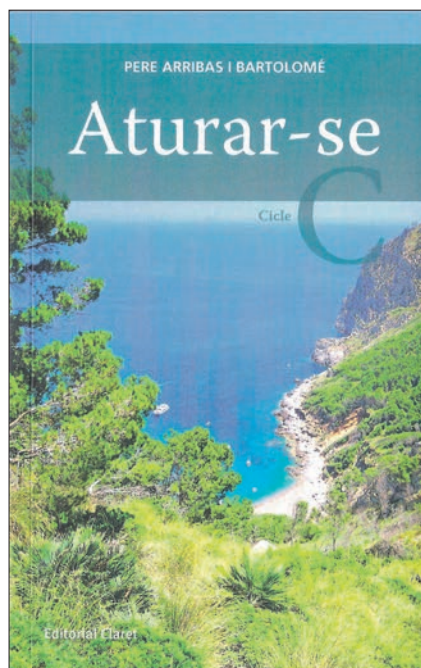
força semblant a la tàpera i és particularment aperitiva. Antigament les fulles de caputxina amanides se solien prendre per combatre l'escorbut, i en els grans refredats la infusió de les fulles i la flor ajuda a liquar les mucositats. Els antics hortolans afirmaren que la caputxina és una planta molt sensible al fred, planta horticola «d'un verd agradable, en el que ressalten les flors molt grosses, de color de foc molt viu, o groc. Se multiplica per llavors en la primavera y en las grans calors se ha de regar molt. La caputxina és molt sensible als fets, y si no se preserva de ells a ésta planta, acostuma a morir-se. Totes les parts de la planta són estimulants y presten grans serveis en el cos per ser desescribida y desescribida»; (BHC, *Lo Jardiner Florista*, II-137). A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, de l'alfàbrega que és una de les plantes remeieres més flaireosa.

SALVADOR BRUNA REVERTER
Graham Greene i els escriptors catòlics francesos
Cruïlla, 2015, 276 pàg.

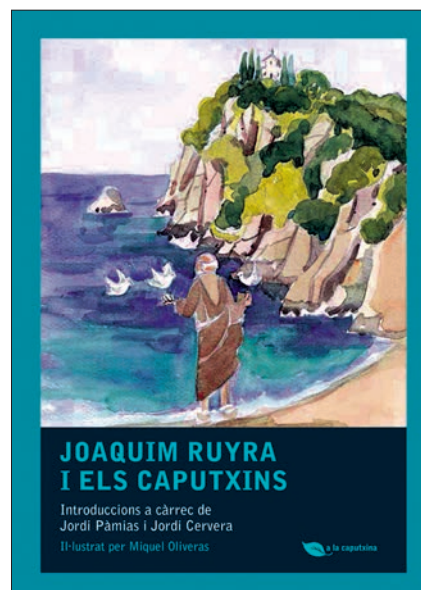
Graham Greene és un dels escriptors en llengua anglesa més rellevants del segle XX. Conegut sobretot per les novel·les policiaques, les seves obres estan impregnades d'inquietud religiosa, sobretot entorn del catolicisme. Una inquietud que enllaça amb el moviment *Catholic revival*, que li arriba especialment de la tradició francesa: de Pascal a Mauriac, passant per Claudel o Bernanos.

PERE ARRIBAS i BARTOLOMÉ
Aturar-se. Cicle C
Editorial Claret, 2015, 124 pàg.

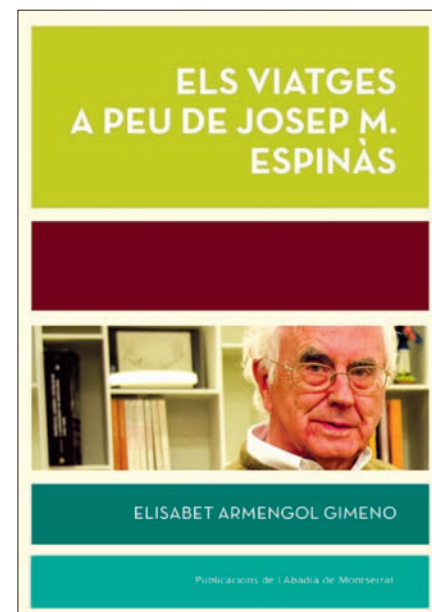
Per tercera vegada, i completant així el cicle triennal de les lectures dominicals de la missa, Mn. Pere Arribas ens ofereix les seves reflexions davant de cada text evangèlic. «Mos-sèn Arribas s'ha aturat a transmetre humanament amb la seva ploma àgil l'Evangeli del qual ha rebut la missió de proclamar sacramentalment», explica el P. Bernabé Dalmau en la presentació del llibre.

JOAQUIM RUYRA
Joaquim Ruyra i els caputxins
Mediterrània, 2015, 84 pàg.

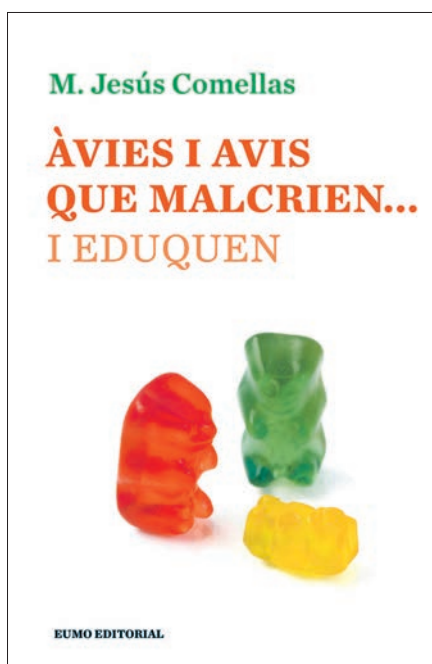
Joaquim Ruyra, considerat un dels grans prosistes de la literatura catalana, va ser també un home vinculat a l'orde dels caputxins. Aquest volum, amb introduccions a càrrec de Jordi Pàmias i Jordi Cervera i amb il·lustracions de Miquel Oliveras, s'acosta a la seva concepció religiosa de la vida a través de tres narracions breus que el mestre Ruyra va dedicar a l'entorn caputxí.

ELISABET ARMENGOL GIMENO
Els viatges a peu de Josep M. Espinàs
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2015, 70 pàg.

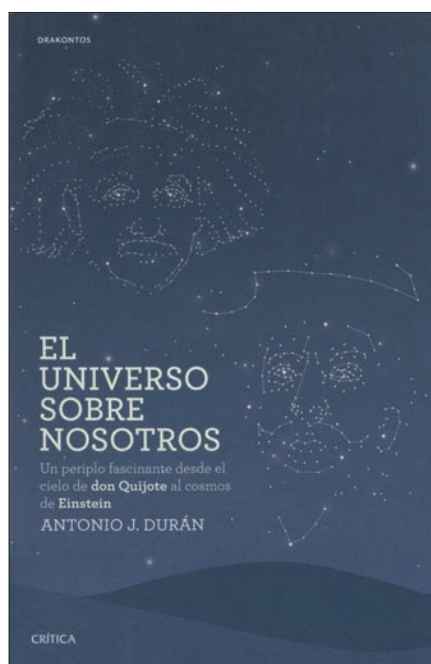
Aquest estudi presenta l'especificitat del viatge a peu que l'escriptor Josep M. Espinàs ha definit al llarg de vint volums de llibres de viatges per terres catalanes, valencianes, mallorquines, castellanen... Inclou una entrevista realitzada per la seva editora, Isabel Martí, on Espinàs analitza la relació entre viatge i escriptura, entre una vivència i la seva consecutiva plasmació en paper.

M. JESÚS COMELLAS
Àvies i avis que malcrien... i eduquen
Eumo, 2015, 136 pàg.

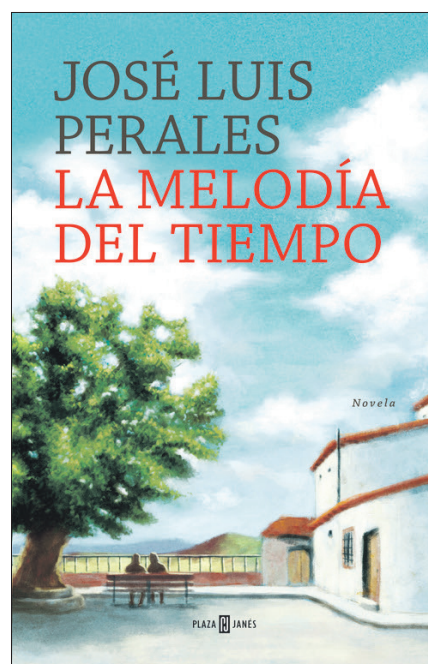
Els avis i les àvies han de tenir un protagonisme en la cura de la canalla i són un suport essencial per a la família, però com aconseguir que el seu ajut no sigui una font de conflictes? Aquestes pàgines examinen el paper de cada generació en l'acompanyament i en l'educació dels infants i dels joves, i ens dona les claus per retrobar un equilibri i una harmonia en les relacions familiars.

ANTONIO J. DURÁN
El universo sobre nosotros
Crítica, 2015, 398 pàg.

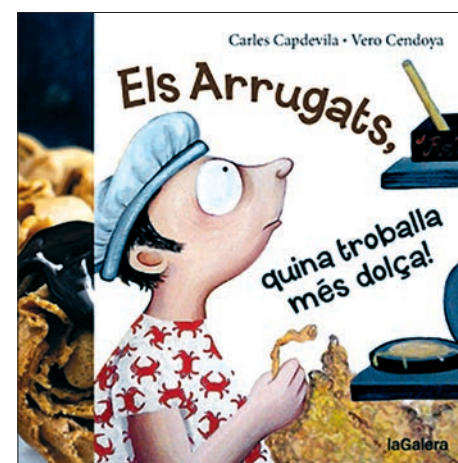
El propòsit d'aquesta obra és mostrar com han canviat les nostres idees del que observem en el cel, des de l'astronomia grega fins a la cosmologia actual. El matemàtic Antonio J. Durán, notable divulgador de la ciència, presenta les teories de l'univers com si fossin relats literaris, és a dir, explica l'esdeveniment científic amb tota la potència emocional que el transcendeix.

JOSÉ LUIS PERALES
La melodía del tiempo
Plaza&Janés, 2015, 340 pàg.

La primera novel·la del cantant José Luis Perales narra la història d'El Castro, un poble tradicional de Castella amb els seus oms centenaris i la seva església de Sant Nicolau, al llarg de tres generacions. És un homenatge a la vida de la pagesia. Personatges entranyables com Evaristo Salinas, Victorino Cabañas o Claudio Pedraza apareixen en unes pàgines escrites amb emoció i tendresa.

CARLES CAPDEVILA i VERO CENDOYA
Els Arrugats, quina troballa més dolça!
La Galera, 2015, 32 pàg.

En Lluís treballa a El Rosal, l'obra-dor on fan neules. Però té un gran problema i és que no se'n surt. S'atabala i en fa un manyoc tot ben arrugat. I quina pila de galetes arrugades... Com és que ara en Lluís és finalista en un concurs de cuina? Què és el que ha passat? Una part dels beneficis de la venda d'aquest conte es destinarà a les tasques socials de la Fundació Alba Futur.

Crítica literària

La novel·la sobre l'espoli del romànic català

Martí Gironell ens situa davant d'un dilema que ha donat excuses a tort i a dret per fer les coses ben fetes o mal fetes. I ho aprofita per denunciar, elegantment, la deixadesa del nostre patrimoni, tant per la ignorància popular com pel desinterès institucional.

Anem a pams. La novel·la, perquè no oblidem que és una novel·la, ens fa entenedora la trama de l'espoli del romànic català, en aquest cas de les pintures de més de mil anys d'antiguitat, a través d'uns personatges de diferent origen, uns autèntics i els altres ficticis, però tots són fidels conductors de la trama i dels fets històrics. En Martí ja ens hi té acostumats. Qui hagi seguit les seves publicacions sap prou bé que, abans de fer-nos arribar qualsevol títol, l'ha treballat a fons. Strappo no n'és cap excepció.

El dilema que us anunciava és: arrencar per conservar o per negociar.

El pobre rector de poble veu que la teulada de l'església de Santa Maria de Mur anirà a terra però, en rebre l'oferta de treure i vendre les pintures que hi ha darrere dels retaules i de les quals ningú no en fa gaire cas, se li obre un

MARTÍ GIRONELL

Strappo

Ediciones B, 2015, 319 pàg.

raig de llum per salvar el temple.

No us penseu que ho fa de bona gana. S'hi troba abocat per no perdre-ho tot.

No us explicaré la novel·la, l'heu de llegir. Però sí que us diré que hi ha personatges sense escrúpols, gent que vol i dol, i també, per sort, persones sensibles i gent del poble a qui se'ls obren els ulls, veient-se abocats a la defensa del «seu» patrimoni mil·lenari.

Les explicacions tècniques del sistema d'arrencar els murals estan explicats d'una forma entenedora i tenen un atractiu especial per a qui senti la curiositat de saber com han arribat als nostres museus aquestes peces de gran valor pel seu art i d'interès històric per la seva antiguitat i procedència. És meravellós que, gràcies a aquesta tècnica, les generacions actuals i futures puguin

contemplar l'art que ha bressolat part de la nostra cultura i manera de ser.

La part novel·lesca està farcida de trampes i d'al·legalitats, i aprofita el buit de la legislació d'aquelles èpoques, de robatoris i d'espolis entre vendes clandestines, enganys i mitges veritats.

Veurem alguna obra subhastada als EE.UU., on diferents museus anaven a l'alça per obtenir, com van fer, alguna de les obres que van travessar l'Atlàntic, de forma entre fraudulenta i al·legal, però sobretot amb l'enginy que desperten els diners i la picaresca de personatges sense escrúpols.

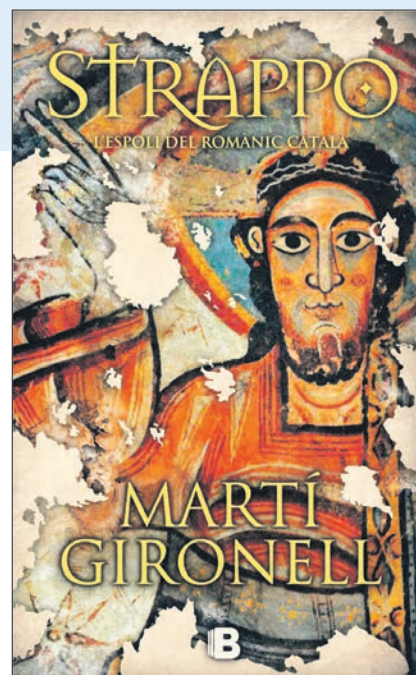
Ara ens ho mirem amb uns altres ulls perquè les obres esmentades de les valls de Boí i del Pallars són un gran tresor i Patrimoni de la Humanitat segons la Unesco, però, temps era temps

Pere Fàbregues

Llibreter

pere.fabregues@yahoo.es

ningú no les valorava. Gaudireu amb el llibre que, a més, té una lletra còmoda, cosa que cada vegada, amb el pas dels anys, molts lectors agraïm.

Crítica cinematogràfica

Sang de cinema

LA NOVIA

DIRECTORA: Paula Ortiz.

INTÈRPRETS: Inma Cuesta, Álex García, Asier Etxeandía, Leticia Dolera, Manuela Vellés.

MÚSICA: Shigeru Umebayashi.

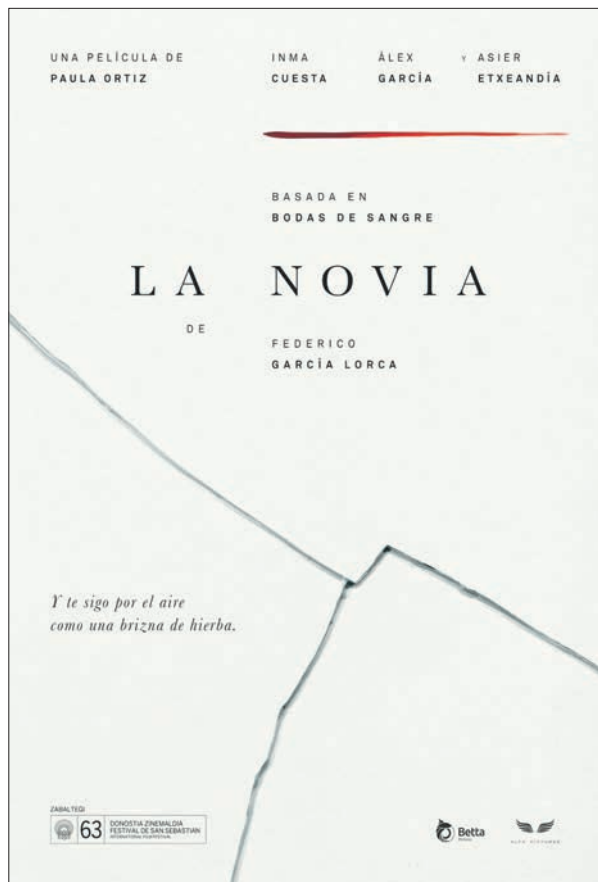
GÈNERE: drama romàntic.

93 minuts.

Espanya, 2015.

En diferents ocasions l'obra de Lorca s'ha portat a la pantalla amb més o menys èxit. Directors tan interessants com Carlos Saura o Mario Camus han plasmat en imatges l'univers lorquí. Aquesta vegada és l'aragonesa Paula Ortiz qui s'atreveix amb el clàssic *Bodas de sangre* i el resultat és senzillament excel·lent.

La novia explica la història de dos homes i una dona. En la infantesa han estat inseparables i, a pesar d'haver viscut un passat sagnant que hauria de separar les famílies, viuen units mentre el temps avança. Amb el pas dels anys, ella s'ha de casar amb un dels seus dos amics però se sent infeliç i desgraciada perquè continua enamorada de l'altre amic, el Leonardo. Un dia rep la visita d'una vella captaire misteriosa que li ofereix dos punyals de vidre i que li diu: «Si no l'estimes, no t'hi casis.» L'aparició de Leonardo el dia del casament supo-

sarà un gir obscur a la suposada felicitat que celebren i desfermarà els dimonis atàvics dels quals no s'han lliurat mai.

A l'obra de Lorca els personatges viuen passions tan intenses que n'acaben sent víctimes; són passions

irrefrenables, il·lògiques, subjectes al vertigen d'un sentiment incontrolable. En aquest sentit, el film és un reflex fidel d'aquest sentiment lorquí. La núvia ha de triar entre un nuvi guapo, educat, fidel i complidor i el seu altre amic, Leonardo, casat amb una cosina amb qui han tingut un fill. El Leonardo és salvatge, lliure i tan indòmit com el cavall que munta.

El text teatral transita per tot el metratge i continua tenint la profunditat i el dramatisme de l'obra lorquiana. Hi ha poques elles inspirades lliurement en el text del poeta. El film destil·la poesia per tot arreu. La lluna, el vi, la sang, els morts, els ganivets, la pell, la terra erma... totes les constants de l'obra de Federico desfilen per la pantalla amb una bellesa

inigualable. Els actors estan magnífics. Inma Cuesta està senzillament excel·lent. Els seus ulls negres manifesten una mirada seductora i dubitativa. La caracterització dels personatges és extraordinària, homes i dones—sobretot

les dones— embruñats pel sol, amb les arrugues solcades de tragèdia i el dolor en la mirada.

L'obra no s'ha rodat a Andalusia, escenari literari de la història, sinó a la Capadòcia turca i als Monegros aragonesos, llocs on la terra és erma i el paisatge desolat manifesta una bellesa singular; aquest paisatge desèrtic accentua el protagonisme humà cada vegada que els personatges es mouen; es converteix alhora en un reflex de la soledat que viuen els personatges. Menció a part mereix la fotografia de Miguel Amodeo; cada enquadrament és d'un lirisme molt bell. Els paisatges, els claroscurs, el tractament de la llum, tot fa que la fotografia es converteixi en un altre personatge, en poesia pura. El tractament formal del film té un virtuosisme admirable.

Potser aquí rau l'encant de la cinta, Paula Ortiz no s'ha limitat a fer una adaptació al cinema d'un text teatral, *La novia* és cinema pur. Els elements de la pel·lícula estan al servei d'un text dramàtic i passional que se l'apropia i el tradueix en cinema. Tot el film, la fotografia, la música, la interpretació, el paisatge, és Lorca pur.

Amb una bellesa exquisida, *La novia* es converteix en una pel·lícula inspiradíssima que atrapa, fascina i sedueix tan irrefrenablement com la història que ens explica.

Una meravella.

Josan Montull

Salesià

josan.montull@salesians.cat

Des del carrer

Núria Oriol, formadora en Intel·ligència Creativa

«La neurociència ens ensenya a utilitzar la brúixola interna»

Carme Munté

El *coaching* va sorgir fa dècades com un model d'entrenament excel·lent aplicat als esportistes i alts directius. I vistos els bons resultats, ha anat penetrant en tots els àmbits de la vida. Ha suposat una renovació del lideratge perquè ha contribuït a impulsar la creativitat i l'entesa entre les persones i els equips de treball. Així ho viu Núria Oriol Palarea, formadora i *coach* en Intel·ligència Creativa. Acreditada pel Mental Research Institute de Palo Alto (EUA), es va especialitzar en l'àrea de la Comunicació, la Intel·ligència Emocional i la Meditació Activa per al lideratge, per als equips de treball i la resolució de conflictes. És sòcia-fundadora d'Openmind Consultants des de fa més de 15 anys. Per a més informació: www.openmindconsultants.com.

Per què va unir la neurociència i el coaching?

Era inevitable, moltes de les eines que s'empren en el procés del *coaching* tenen una base empírica demostrada per la neurociència. Resulta fascinant que temes aparentment intangibles com l'amabilitat en l'adversitat, la capacitat de perdonar o en quins moments una persona pot ser més creativa trobin resposta en aquesta ciència i reforcin arguments explicats en el seu moment per la psicologia, la filosofia o l'espiritualitat. Cada dia el cervell genera deu mil neurones noves.

Les oportunitats del futur passen per comprendre quins efectes tenen sobre nosaltres els pensaments, les emocions i els esdeveniments; com s'originen les nostres decisions, de quina manera ens influeixen els altres, i de quina manera influïm. Perquè a partir d'aquí transformem el que és possible i construïm futurs diferents. La neurociència ens ensenya a utilitzar la brúixola interna.

Si una persona vol fer unes sessions de coaching què viurà?

D'una banda, aprendrà habilitats que no ha estudiat o que no utilitza i, de l'altra, des-aprendrà prejudicis o barreres limitants que li impedeixen ser més i viure millor, tenir una visió més àmplia i ser coherent entre els pensaments, les emocions i l'acció. Evolucionarà i n'emergirà una persona més completa. El nostre mapa de recursos és el resultat de les creences més profundes: positives i negatives. Saber identificar les emocions és clau per aconseguir l'equilibri, la calma, la resistència i la creativitat que els temps actuals ens demanen.

En què pot afavorir la neurociència les comunitats cristianes?

En tot. Amb el *coachings* s'obren les portes a abordar les creences, els valors, les relacions internes i externes, la manera de viure i expressar les creences més profundes des de nous angles. Convé treballar l'autoestima, la comunicació, l'habilitat per establir metes, l'actitud positiva, la dedicació als altres, la curiositat pel Misteri i pel Transcendent, la capacitat de gestionar la incertesa i la paradoxa, l'exploració de la creativitat, el fet de perdonar i de riure, de confiar... Aquests ingredients són interdependents; com en una partida d'escacs, quan es mou una peça es modifica la partida.

Pensant-ho millor

Josep Gil Ribas

Prevere

gilribas@tinet.org

Benaaurats els perseguits

De perseguits, n'hi ha de moltes menes, i sempre n'hi haurà: no és el mateix ser perseguit per haver defraudat el fisc, haver-se aprofitat indegudament de beneficis empresarials o per haver arruïnat la pròpia empresa i causar l'acomiadament dels treballadors o per haver atemptat contra la vida, la integritat física i/o moral de les persones i dels pobles o contra la natura.

Evidentment, no és el mateix ser perseguit per tot això que ser-ho pel fet de ser just, és a dir, pel fet d'obrar d'acord amb la pròpia consciència, pel fet de defensar els drets dels més humils i desvalguts enfront dels poderosos, o pel fet de lluitar a favor del dret de determinació dels pobles o pel fet de confessar una determinada fe religiosa. És en aquests casos que les Benaurances declaren «benaaurats» els perseguits. Però encara hi ha una persecució més subtil que mereix, amb més raó que mai, la declaració de «benaaurats». Em refereixo a la persecució que assetja constantment els imputats per un delictes, fins i tot després que hagin estat declarats innocents pels tribunals competents. És un anatema que acompanyarà sempre els imputats, passi el que passi. En qualsevol cas, penso que és justa la rehabilitació pública d'una persona, quan aquesta ha estat acusada d'haver comès un delictes que, finalment, no s'ha pogut provar. I no és una qüestió de misericòrdia, sinó de justícia. L'autoritat competent, que hagi apartat, a partir d'unes determinades acusacions, una persona de les seves funcions, civils o eclesiàstiques, si no s'han pogut provar aquestes acusacions, ha de fer públic aquest fet i ha de reparar el mal que aquesta persona ha rebut pel fet d'estar imputat, i ho ha de fer proporcionalment al mal rebut. Seria una autèntica burla esperar que la «benaurança», a aquesta persona, li arribés després de la mort, després del martiri, no reconegut, d'aquesta persecució.

Rauxa

Regals

Fer-se regals és una manera que tenim els humans de demostrar-nos afecte i agraïment en dates assenyalades. Com comprovem cada any per Nadal, és un bon costum que ajuda a estrènyer llaços. Ara bé, aquesta pràctica es degrada fàcilment per raons ben diverses i perd, llavors, tot el sentit.

Succeeix això, per exemple, quan regalem amb l'objectiu de ser recompensats; quan actuem d'aquesta manera, encara que sigui inconscientment, deixa d'haver-hi gratuïtat, que és l'essència de tot regal. Qui sol inundar de presents, fins i tot de bona fe, amics i parents, de fet

els exigeix ser correspost, els reclama atenció. D'altres vegades es regala en excés perquè s'és massa permeable a la contínua allau de propaganda; som víctimes, així, d'un món de fantasia, glamour i pretesa felicitat absolutament falsa i que amaga tan sols interessos econòmics aliens tant a qui fa com a qui rep el regal. La publicitat juga hàbilment amb l'ànsia de vanitat del jo, present en tot ésser humà. Però la naturalesa de l'acte de regalar és tota una altra cosa: desprendre d'un mateix i oferiment d'un do gratuït des de la humilitat més sincera.

Eduard Brufau

